

Přehled dějin evropského umění

Evropské moderní malířství

Přednášející: doc. PhDr. Marie Rakušanová, Ph.D.

Evropské umění první poloviny 20. století I. Fauvismus, expresionismus, dada a futurismus

Předpoklady expresionismu a fauvismu

Edvard Munch, Výkřik (1893) – psychická rezonance panické hrůzy se odráží v úzkostné, energickými vlnami drásané „krvavé“ krajině – úzkost osobní, existenciální a úzkost krajiny. Psychické stavy jsou reflektovány v krajině a vice versa.

Expresivní poloha v Cézannově tvorbě.

Extatičnost a posedlá snaha o vyjádření psychických pocitů u Vincenta van Gogha.

Fauvismus

„Les Fauves“ – šelmy, 1905 výstava malířů v Podzimním salónu – kritik Louis Vauxcelles – „Donatello mezi šelmami“ – jediný klasický nevýznamný sochař mezi mladými „divokými“ – fauvisty.

Henri Matisse, Albert Marquet, André Derain, Maurice de Vlaminck, Othon Friesz, Henri-Charles Manguin, Charles Samoin, Jean Puy, Louis Valtat, Georges Rouault

Henri Matisse

Přepych, klid a rozkoš (1904-1905) – radost ze života, veselá arkádie, stupňovaná barevnost, slunce, plen-air, barva vyjadřuje prostor, čisté barvy

Kontrast barev, alogické kladení barev – zelená, žlutá, modrá v obličejích

Dramatičnost a senzualita ve spojení se smyslem pro dekorativnost. 1910-11 – vliv islámského umění - Matisse v Maroku – obdiv pro dekorativní schopnosti islámského umění

Exotismus – severní Afrika, islámský „Orient“, zájem o africké sochařství

Tanec (1909) hudební motiv, arabeska, paralela hudebního rytmu a figurativní arabesky, malba podobně jako hudba má uklidňovat, má být lenoškou

André Derain, Tři akty, 1906

Akty chlapců v přírodě – barevné fleky – motiv „zrození“ (jaro) přírody, chlapci – puberta: zrod nového stylu: barevné férie fauvismu.

Fauvisté podobně jako impresionisté – maríny, slunce, jih

Maurice de Vlaminck

Pouliční houslista, zemědělec, autor románů, profesionální cyklista

Malíř instinktu

Kees van Dongen

Holand'an, fauvismus versus symbolismus (femme fatale) – melancholická nota

Georges Rouault

Vymyká se fauvistům, malíř zla v člověku, bídy a zkázy, temná stránka

Ve třicátých letech náboženská tematika

Expresionismus

Termín – jako jeden z prvních ho použil Antonín Matějček v roce 1910 v katalogu výstavy pařížských

Nezávislých, označoval jím francouzskou malbu

V německém prostředí termín používán až během a po 1. světové válce

Často se jím chápalo moderní umění obecně

Umění založeném na úzkostném psychickém zdůraznění pocitů autora, evokovaném vesměs čistými, jasnými a někdy až jedovatými barvami a zkratovitou figurativní formou

Drážďany a Berlín

Die Brücke (Most) 1905 – 1913

Fritz Bleyl, Erich Heckel, Ernst Ludwig Kirchner a Karl Schmidt Rottluff

Vyjádřit tíseň, úzkost a psychické tenze ostrými barvami, tvarovou zkratkou, úsečným malířským rukopisem

Emil Nolde

Člen skupiny jen dva a půl roku

Náboženské obrazy

Prudké barbarství

Barva ohlašuje štěstí, lásku, vášně, duši, krev i smrt. Vlastní život barev.

Ernst Ludwig Kirchner

Tematika expresionistů: metropolis s prostory zábavy (nevěstinec, kabarety, varieté, cirkus)

Městská ulice s tramvají a davem

Během a po první světové válce – válečný invalida

Dřevěné sochy – vliv sochařství afrického a oceánského

Max Pechstein

Grafika, zejména dřevořez

Max Beckmann

Expresionismus druhé generace, vrchol během a po 1. světové válce

První světová válka – narukoval – nervový otřes

hrůzyplná imaginace, sociální kritika

Metafora krystalu – Erich Heckel, Bruno Taut

Krystal jako symbol nejvyšší duchovnosti

Motiv katastrofy a krize – před první světovou válkou – apokalyptické vize (Ludwig Meidner)

Mnichov

Der Blaue Reiter (Modrý jezdec), 1911-1914

Vasilij Kandinskij, Franz Marc, August Macke, Alexej von Jawlenskij, Marianne von Werefkin, Gabriele Münter, Lyonel Feininger, Albert Bloch, Paul Klee

Vasilij Kandinskij

Zkušenost s dekorativními principy v ruském lidovém a tradičním umění, zájem o etnografii, expedice do severních oblastí Ruska

Barva by měla mít přímý vliv na duši, jako hudba. Paralela k hudbě – hudbu není možné popsat – stejně nepopisné by mělo být malířství

Hudební názvy: Improvizace – Kompozice – Imprese

Od barevného exotismu Orientu k levitujícím formám, často s biblickými náměty, až k opuštění figury a předmětu v obraze.

Malířské tvary – paralela písma

Franz Marc

Ošklivost lidí versus krása a čistota zvířat

Zvíře – univerzální forma – sen o čistším světě

Padl na frontě první světové války

Paul Klee

Sjednocování protikladů – mystika a logika, poezie a matematika, den a noc, svět a podsvětí

Umělec je spíše učenec, básník, přírodovědec, filosof

Malířství jako soustava znaků (písmo)

Rakousko - Vídeň

Oskar Kokoschka

Psychická introspekce

Hrůza a marnost existence

Portréty

Egon Schiele

Rozpad secesního ornamentu do neklidné expresivní formy

Mrtvá města – Český Krumlov

Akty žen a dívek

Erotické a pornografické kresby dívek – souzen a vězně

Richard Gerstl

„rakouský van Gogh“

Skončil sebevraždou roku 1908

Divoké mystické portréty a krajiny

Kubismus

Termín – francouzský kritik **Louis Vauxcelles**, 1908: „kubismus“ nebo „bizarní krychle“ po zhlédnutí obrazů G. Braquea. Obrazy „plné malých krychlí“.

Periodizace – přibližně 1909–1919, protokubismus již 1907 (tzv. „negerské“ období Picassa a Avignonské slečny)

Kubismus **Pabla Picassa** a **Georgese Braquea** – v Paříži – zastupoval je obchodník Daniel-Henry Kahnweiler
Protokubismus – Avignonské slečny (1907) . Podněty: Mimeoevropské kultury, africká a oceánská plastika, zájem o „primitivismus“, iberskou starověkou sochařskou umění, africké umění a africké masky

Picasso – sběratel fotografií z francouzské koloniální Afriky – fotografie Edmonda Fortiera. Ve svém archívu jich měl řadu – nedávno prokázána vazba ikonografie snímků a Picassovy tvorby. Kořeny kubismu – také Cézanne – prolomit malovaný povrch souborem mnohostranných plošek barvy, zdůrazňujících mnohoznačný charakter malířova pohledu, a zájem o základní geometrické formy a převod přírodních forem do krychlí, válců, jehlanů.

Analytický kubismus 1909–11 – analýza předmětů a figur, kubistický „rozbor“, rozkládání do plánů a fazet (Dříve ještě termín hermetický kubismus, vrcholné stádium analytického kubismu 1910–12, ztrácí se analyzovaný předmět v abstraktním poli faset a fragmentů, dnes se termín příliš nepoužívá)

Analýza předmětů a figur, destrukce a dekonstrukce, nová formace, nové pojetí prostoru, totální prostor, vše prostupuje, prostor flexibilní, spíše pole než prostor. Tradiční teze – kubismus – pohled na předmět z několika stran najednou, didaktická pomůcka, ale ve skutečnosti mnohem komplexnější jev. Radikální pokus chápat obraz jako umělcem stvořenou konstrukci, „tableau-objet“ „obraz-předmět“.

Syntetický kubismus 1912 až dále do 20. let – syntetizace forem do plánů, označujících reduktivně původní věc/předmět/figuru. Picasso, Braque, **Juan Gris** a další. Různá textura obrazu, různé materiály, vynález koláže 1912. Picasso Zátiší s výpletem židle, 1912. Voskované plátno, iluze výpletu židle, provaz skutečný, slova „JOU“, noviny Le Journal, nebo také hra, multiplikace skrytých významů. Juan Gris: 1902–1904 studium technického kreslení v Madridu, kubistické obrazy jako inženýrské rozvrhy, přesnost a architektonická struktura, 1906 Paříž, 1910 kubismus, 1913 syntetický kubismus, koláže do malovaných obrazů.

Další umělci pracující před 1. světovou válkou v duchu kubismu: **Albert Gleizes, Louis Marcoussis, Roger de La Fresnaye, Henri Le Fauconnier. Fernand Legér: Tubismus.** „Válcová“ varianta kubismu, od slova „tube“, válec 1911–1914 Od dvacátých let figurativní monumentální dekorativní stylizace organické formy, opustil tubismus.

Futurismus

1909 Futuristický manifest v pařížském listu Le Figaro **Filippo Tommaso Marinetti**

Proti tradici a historii, umění by mělo být nasycené současností

krása dynamiky, rychlosti, adorace odvahy a revolty

ideál mládí a síly

Nacionalismus – regenerace života znamená znovuoobnovení slávy Itálie

Adorace války, „jediné světové hygieny“, patriotismu, militarismu, destruktivního gesta těch, co přinášejí svobodu (t. j. futuristů)

1910 manifest malířů: **Carra, Boccioni, Russolo, Severini, Balla**

Zobrazení pohybu, rychlosti, simultaneita dojmů

Komplexnost moderního světa

„univerzální dynamismus“: prvky v realitě nejsou samostatné, jsou navzájem propojeny a jsou propojeny s okolím. Realita jako univerzální dynamika a prostupnost forem

Způsob ztvárnění simultaneity tradiční, neoimpresionistická malba, technika divizionismu (dělené bodové malby)

„silové linie“ (energetické linie) výrazem futuristického univerzálního dynamizmu – akční a dynamický charakter malby

Témata: moderní svět metropole, hluk, ruch, automobilismus, letectví

Marcel Duchamp

Esoterika, kubismus, retinální umění

Akt sestupující ze schodů, č. 2, 1912 – mechanistický pohyb aktu, zájem o kinetiku, ale také skrytá kritika mechaničnosti kubismu, vystavil na výstavě Amory Show 1913 v New Yorku, skandál, akt zdrojem kritiky a kontroverze.

Studium matematiky a fyziky, spisy Henri Poincaré: zákony, které ovládají hmotu, vytvořeny výhradně myšlením, myšlení nemůže postihnout věci, ale pouze vztahy mezi věcmi, za těmito vztahy neexistuje poznatelná realita.

Zájem o technicistní kresbu, strojový mechanismus, perpetuum mobile, obsažené v umělecké kreaci, stroj na mletí čokolády, motiv mlýnského kola, motiv brusného kola, strojové mechanické pohyby ztotožňovány s pohyby erotickými a sexuálními, mechanismus lásky (sexu) zpodoben pastišovým způsobem mechanismem stroje.

Od roku 1912 studie k Velkému sklu (1915–23): V něm zahrnuta starší díla a motivy: Nevěsta svlékaná svými mládenci (1912), Roztírač čokolády (1914). Dvě velké skleněné desky, + drát, prach, staniol, proces náhody versus přesné technické nákresy, přesná rukodělnost a řemeslné provedení. Zákony fyziky versus individuální mytologie. Vytvořit dílo zbavené materiální základny.

V USA dada aktivity. Ready made – Nalezené objekty, 1913 vystavil v ateliéru Kolo byciklu, tázání se po samé podstatě umění. 1914 Věšák na lahve - Fontána, záchodová pánská mísa, signována "R. Mutt" (mystifikace), vystavena 1917. 1919 parodie Mony Lisy, obyčejná reprodukce obrazu s knírem a bradkou, nápis L.H.O.O.Q., fonetická hra, když se čte nahlas a rychle "Elle a chaud au cul" - "Hoří jí prdel". Mona Lisa ve stavu sexuálního "rozpálení" a současně freudovský odkaz.

Dada

1916 Cabaret Voltaire, **Curych**

Hugo Ball, Tristan Tzara, Hans Arp, Marcel Janco

Proti „rozumu“ a „logice“ buržoasní kapitalistické společnosti

Principy aktivismu, intervence do společnosti, šokující gesto

Chaos, iracionalita, anti-umění

Marcel Janco: ztráta důvěry v kulturu, vše musí být zbořeno a vybudováno odznovu

1916 Ball – první manifesto

1917 Tzara – druhé manifesto

1918 Francis Picabia, vydavatel časopisu 391 navštívil Curych, odtud do USA

Další centrum dada – New York: Picabia, Man Ray a Marcel Duchamp

Berlín

Revoluční akcent dada, kritika politiky v souvislosti s 1. světovou válkou, dada antiměšťácké a antiburžoasní

Politická aktivita, řada umělců komunisty

Technika fotomontáže

Georg Grosz, Wieland Herzfeld, John Heartfield

Raoul Hausmann

První mezinárodní výstava Dada-Messe Berlín 1920, asamblážová instalace, koláž

Hannah Höch – koláže, protiklad fragmentů afrického (černošského) těla a evropského (árijského) – kritika nacistické koncepce čisté árijské rasy

Hannover

Kurt Schwitters

Koncepce Merz – Merzbild

Náhodné objevení slova Merz vystřižením z novin s nápisem Commerzbank

Koláže – kumulace osobních vzpomínek, lístky, vzpomínky apod.

Kolín nad Rýnem

Max Ernst

Metafyzická malba (italsky Pittura metafisica) v Itálii 1913–1920

Giorgio de Chirico a Carlo Carrà, umělci publikovali často v revue Valori plastici (založená 1918). Vyjádření klidu, antika versus tajemné prázdné prostory, zneklidňující předměty (figuríny, automatony), snové představy. Torza versus geometrická tělesa.

Surrealismus

Umělecké, literární a myšlenkové hnutí, které vzniklo v Paříži kolem roku 1924.

Zakladatelé **André Breton a Phillipe Soupault**. Breton: surrealismus „...je čistý psychický automatismus, jímž má být vyjádřen, ať slovně, ať písmem nebo jakýmkoli jiným způsobem, skutečný průběh myšlení. Diktát myšlení s vyloučením kontroly vykonávané rozumem mimo jakékoli estetické nebo mravní zaujetí.“

Název od pojmu užitého básníkem Apollinaiem, úvod ke hře Les Mamelles de Tirésias (Prsy Tiresiovy), poprvé dramaturgie 1917.

Surrealisté navázali na dadaismus.

Breton – studium medicíny a psychiatrie, zájem o psychoanalytické teorie Sigmunda Freuda, vliv Alfreda Jarryho a Lautréaumnota. Záznamy snu. Surrealismus jako revoluční hnutí. Z Freuda – volná asociace, analýza snu, podvědomí.

Časopis La Révolution Surrealiste (1924). Revolucionizace lidské existence, osvobození od falešné racionality, proti restriktivním stereotypům, konvencím a buržoasním sociálním strukturám. Automatické psaní a kresba, vzešlá z rychlého, žádným předběžným úmyslem řízeného psaní nebo kreslení; koláž, kombinace, často šokující, různých protikladných prvků; surrealistický objekt, předmět básnického významu. Princip náhody, frotáž, dekalkomanie.

K surrealistům se hlásili mj.: **Paul Éluard, Benjamin Péret, René Crevel, Robert Desnos, Gala Éluard, Max Ernst, Salvador Dalí, Man Ray, Hans Arp, Antonin Artaud, Raymond Queneau, André Masson, Joan Miró, Marcel Duchamp, Jacques Prévert, Yves Tanguy**.

Salvador Dalí

Otec právník a notář, přísný, disciplína, dominance, Dalí – strach z otce, vysvětlil si to jako strach z kastrace. Přátelství s básníkem **Federicem Garcia Lorcou**.

1926 první cesta do Paříže. Obliba starých mistrů – Raphael, Bronzino, Francisco de Zurbarán, Vermeer, Velasquez. Kombinace modernistické a tradiční techniky.

S Louisem Buñuelem spolupráce na filmu *Andaluský pes* (1929).

1929 – setkání se svou múzou Galou, tehdy manželkou Paula Eluarda, vyhozen otcem z domu.

1931 Perzistence paměti – měkké hodinky – odmítnutí času jako pevného, deterministického faktoru – čas je měkký, klouzavý, relativní – viz Einsteinova teorie relativity.

Dalí v opozici proti Bretonovi – nebyl levicový, chtěl surrealismus apolitický.

Paranoicko-kritická metoda – schopnost vidět v jedné formě jinou, transformace forem, např. v zobrazení architektury je současně obraz hlavy, metamorfóza obrazů.

René Magritte

Lest obrazů (*Toto není dýmka*), 1927: Rozpor mezi předmětem a jeho zobrazením. Malba je obrazem dýmky, nejedná se o dýmku jako skutečný předmět. Nápis tuto skutečnost podtrhuje a vytváří napětí mezi vizuálním a slovním.

Jasnozřivost, 1930. Malba není zrcadlem skutečnosti. Tajemství, záhada, humor a vtip. Surrealismus jako zkoumání podstaty vizuální imaginace a slovní (jazykové) reflexe skutečnosti a jejího obrazu.

Max Ernst

1909 studium filozofie, dějin umění, literatury, psychologie a psychiatrie na Univerzitě v Bonnu, návštěvy ústavů duševně chorých

Kolem 1911 expresionismus, 1912 vliv výstavy Sonderbund v Kolíně nad Rýnem.

Za první světové války na frontě, narukováním do války Ernst “zemřel”, jak napsal, a byl znovuvzkříšen demobilizací.

1919 – koláže. 1919–1920 v Kolíně nad Rýnem - Dada.

1925 – techniky “náhodného” procesu – frotáž, gratáž (grattage = škrábání malby aby se projevíly vrstvy pod ní).

Fascinace ptáky – vynález ptáka Loplop – alter-ego, člověk – pták. Měsíční krajiny divných světů, přenos frotáže a gratáže do malby, podivné struktury dávných pralesů.

Bauhaus (Výmar, Deasau, 1919–1933)

Byl důležitým učilištěm a střediskem moderní výtvarné práce, byla to klíčová avantgardní škola umění, designu a architektury.

Ředitelé byli architekti 1919–1928 **Walter Gropius**, 1928–1930 **Hannes Meyer** a 1930–1933 **Ludwig Mies van der Rohe**.

Učili zde mj. **Vasilij Kandinskij**, **Paul Klee**, **Johannes Itten**, **László Moholy-Nagy**, nebo vedoucí kursů divadla **Oskar Schlemmer**, který s lidskými figurami pracoval na divadle jako s automatony (Triadický balet, 1922).

Suprematismus

Základní geometrické formy, čtverec a kruh, bezpředmětný svět, supremus = cosi vyššího, směřujícího vzhůru, nadřazeného.

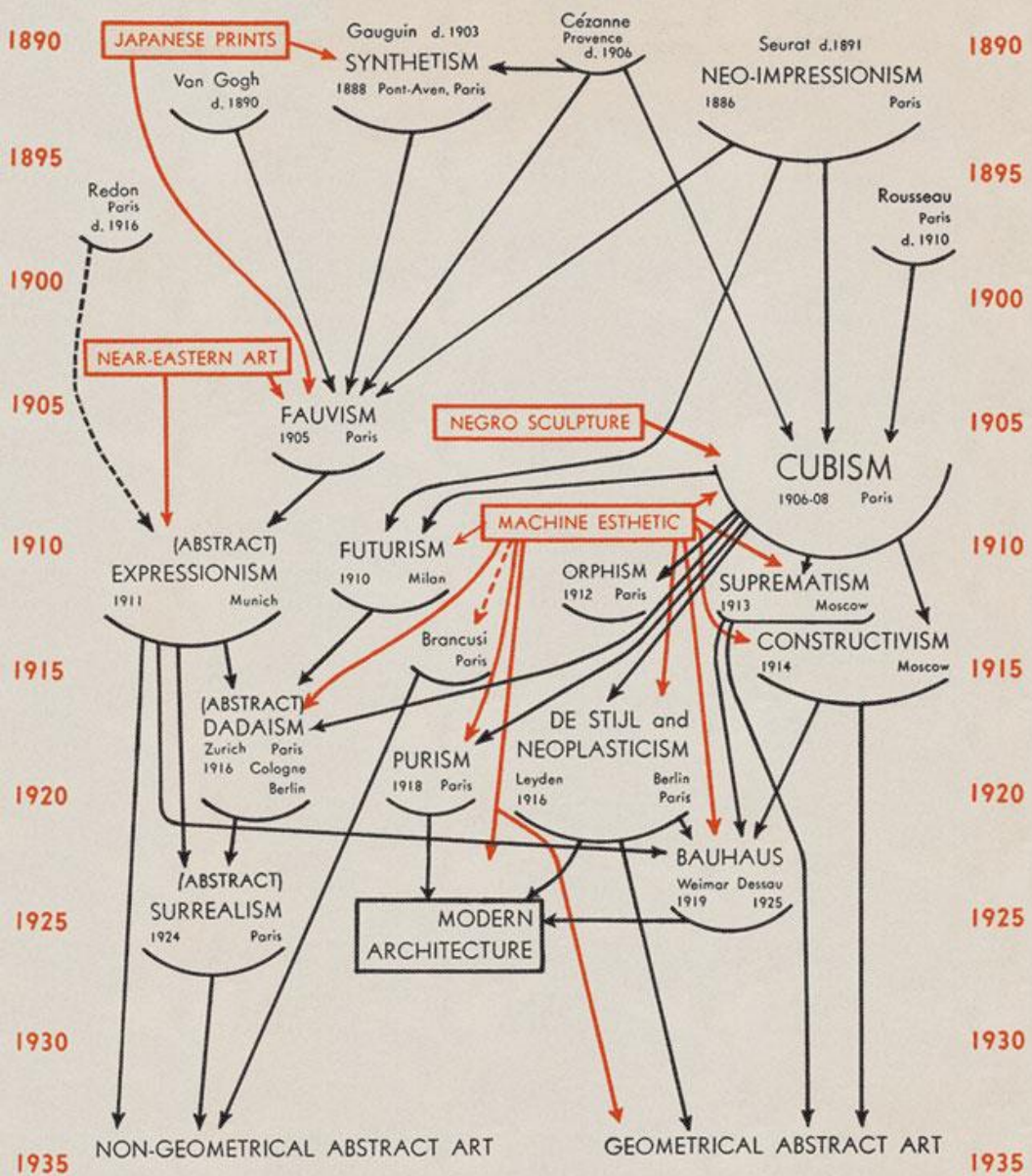
Poprvé vystavil Kazimir Malevič suprematismus - černý čtverec na bílé - na výstavě 0.10 v roce 1915 v Petrohradu. Černý čtverec, bílá na bílé, monochromy. „Nulový“ stupeň umění.

Expresionismus v rámci L'École de Paris– pařížská škola

V užším smyslu skupina malířů z různých zemí, zejména z východní Evropy z bývalých západních oblastí Ruska, často umělci židovského původu, kteří se před 1. světovou válkou usadili v Paříži, spojovala je generační příslušnost (všichni narozeni v 80. letech 19. stol.) a židovský původ. Jejich tvorba měla typické rysy melancholie a tragické osudovosti, zůstali mimo francouzské umění; většinou tvořili v osobitě pojatém expresionismu, charakteristickém vnitřním neklidem a trudnomyslností (**Marc Chagall**, **Chaim Soutine**).

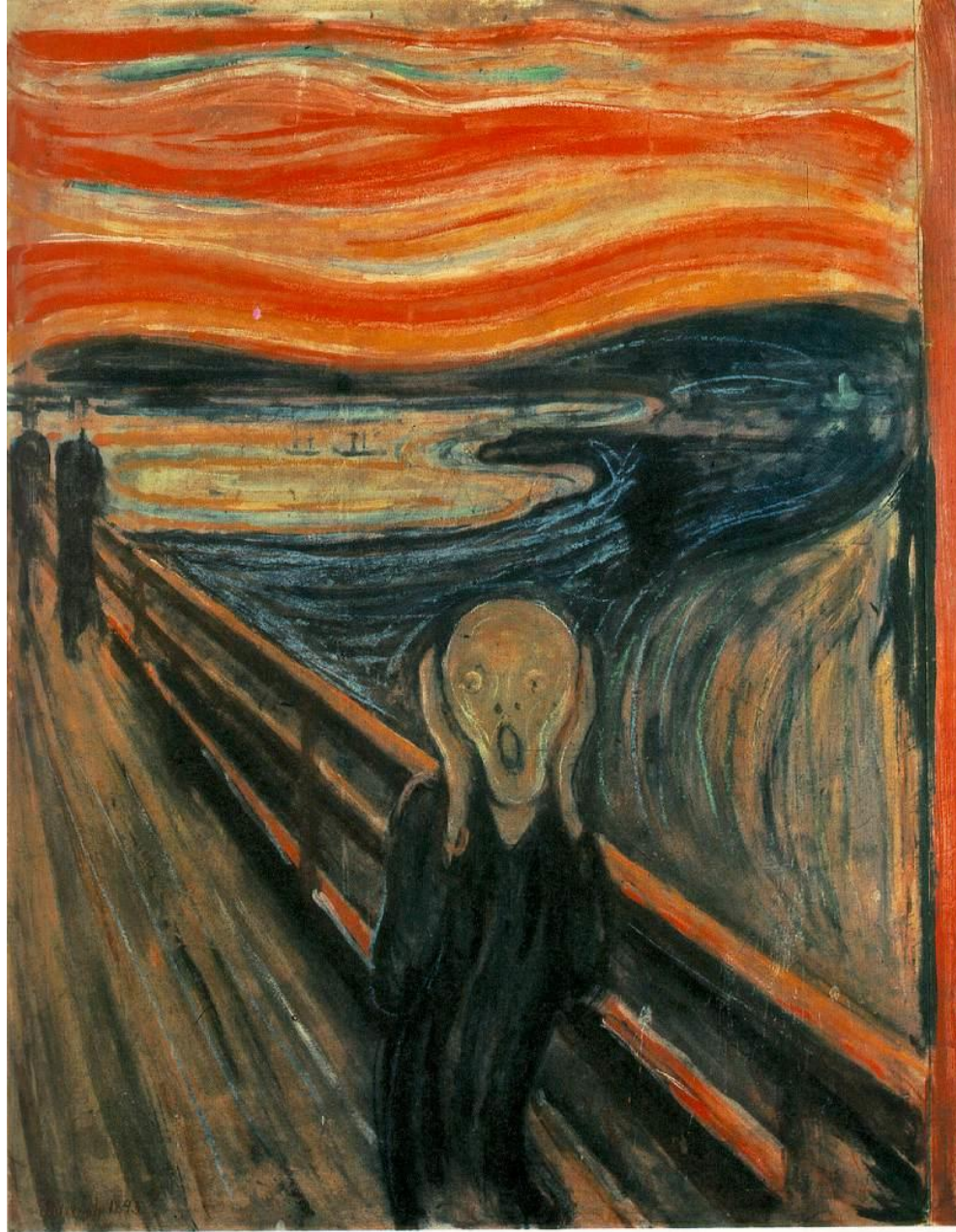
Literatura:

- Foster, Hal et al., *Umění po roce 1900*. Bratislava – Praha 2007
- Martin, Sylvia, *Futurismus*. Praha 2007
- Elger, Dietmar, *Dadaismus*. Praha 2005
- Walter, I.F. ed., *Umění 20. století*, I. díl, Bratislava 2004
- Steiner, Reinhardt, Egon Schiele. Praha 2003
- Dempsey, Amy, *Umělecké styly, školy a hnutí*. Bratislava – Praha 2002
- Whitfield, Satan, *Fauvism*. London 1991
- Kroutvor, Josef, *Egon Schiele*. Praha 1991
- Lamač, Miroslav, *Myšlenky moderních malířů*. Praha 1989
- Tomeš, J.M., *Oskar Kokoschka*. Praha 1988
- Gordon, Donald E., *Expressionism: Art And Idea*. New Haven 1987
- Dube, Wolf – Dieter, *The Expressionists*. New York 1985
- Kundera, Ludvík, *Dada*. Jazzová sekce Praha 1983
- Kallir, Jane, *Austrian Expressionism*. New York 1981
- Richter, Hans, *Dada: Art and Anti-Art*. New York 1964
- Karmel, Pepe, *Picasso and the Invention of Cubism*. New Haven – London, 2003
- Gibson, Ian, *Život Salvadora Dalího*. Praha 2003
- Walther, Ingo F., *Picasso*. Taschen, 2005
- Antliff, Mark – Leighten, Patricia, *Cubism and Culture*. London 2001
- Cox, Neil, *Cubism*. London 2000
- Chalupecký, Jindřich, *Úděl umělce. Duchampovské meditace*. Praha 1998
- Foucault, Michel, *Toto nie je fajka*. Bratislava 1994
- Dalí, Salvador, *Tajný život Salvadora Dalího*. Praha 1994
- Nadeau, Maurice, *Dějiny surrealismu*. Olomouc 1994
- Penrose, Roland, *Picasso*. Praha 1971
- Kramář, Vincenc, *Kubismus*. Brno 1921

CUBISM AND ABSTRACT ART

Alfred H. Barr Jr., Cubism and Abstract Art New York 1936

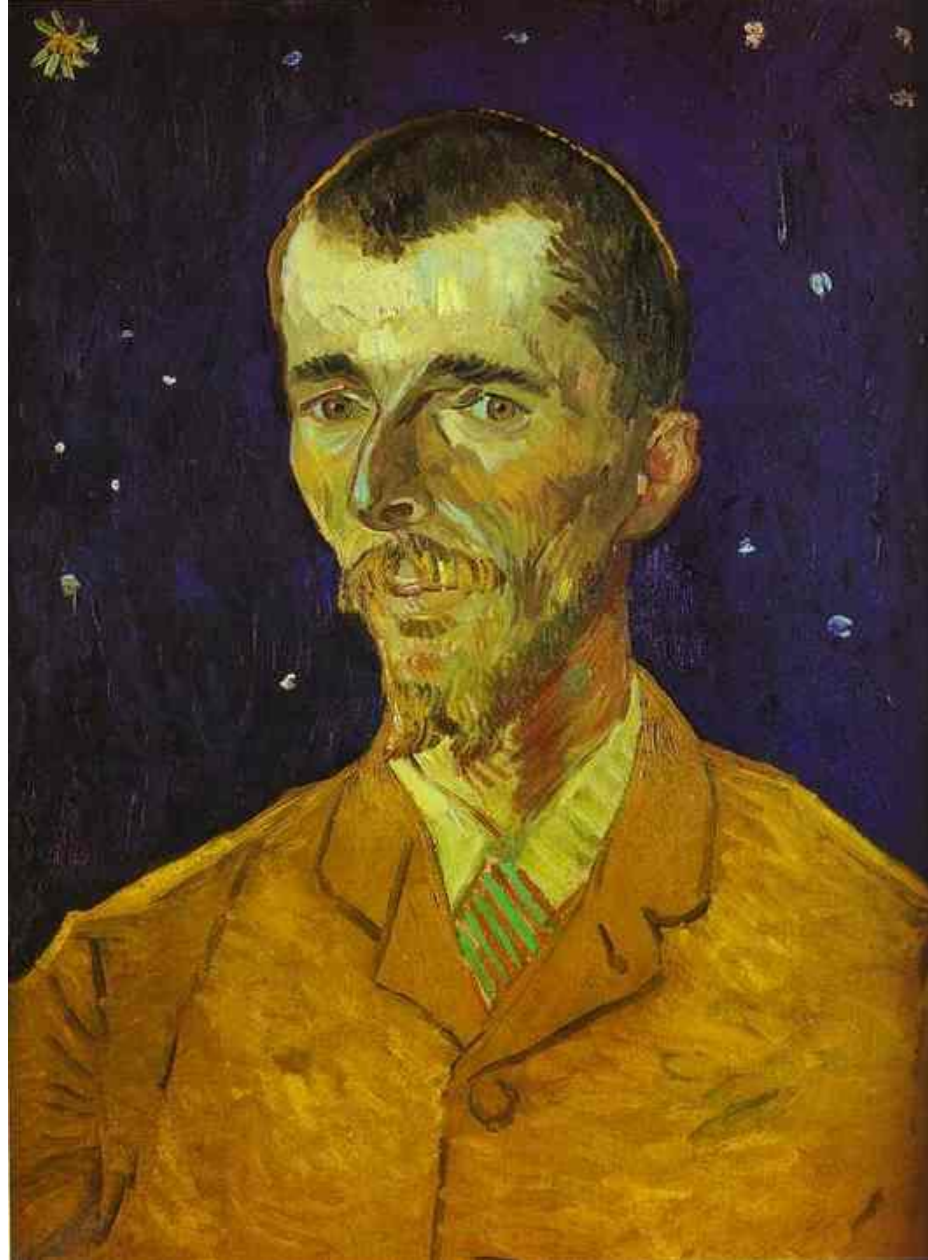
Edvard Munch, Výkřik, 1893

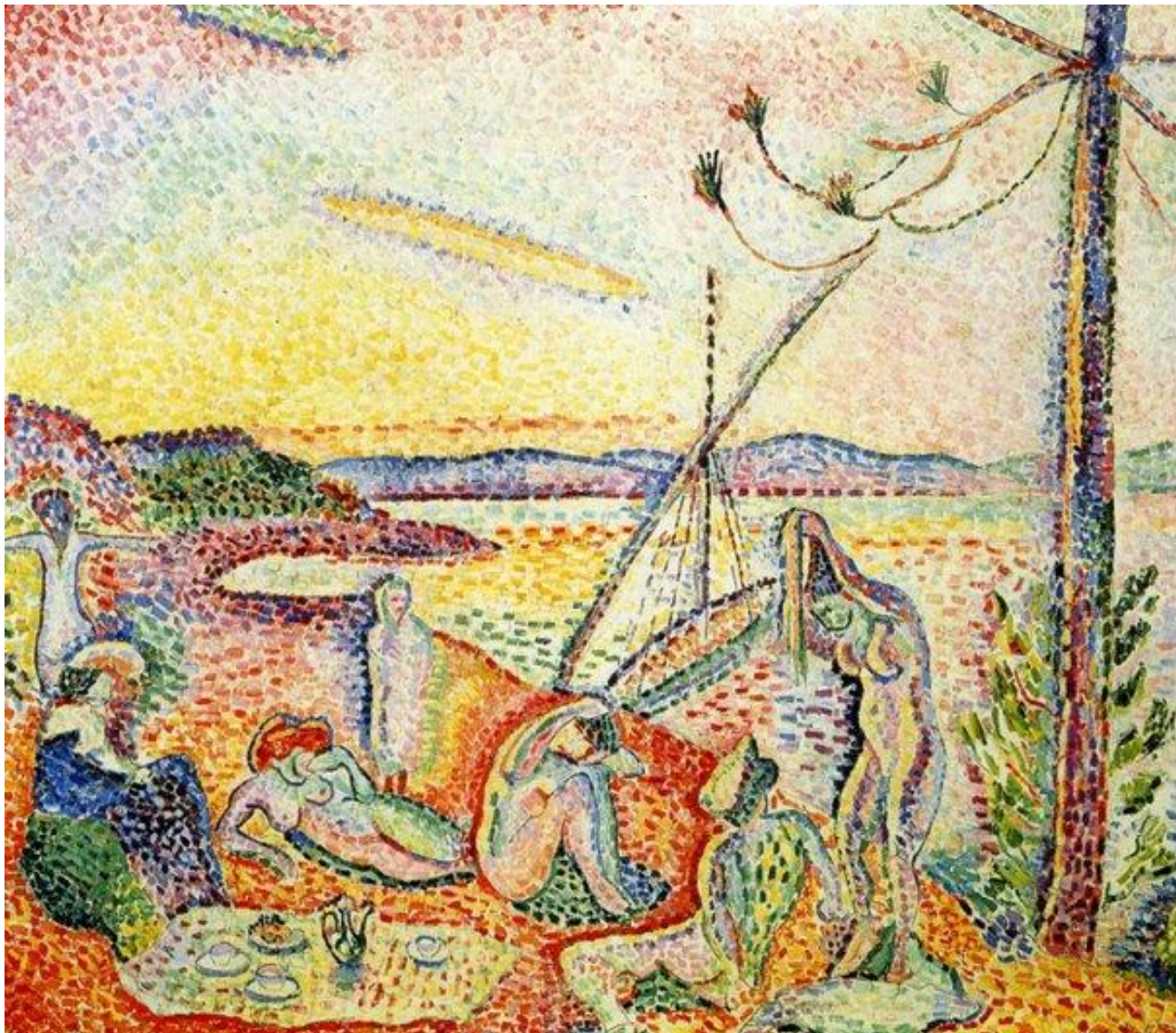
Paul Cézanne, Tři koupající se ženy, c. 1875-1877

Vincent van Gogh, Kavárna v Arles, 1888

Vincent van Gogh, Eugène Boch, 1888

Henri Matisse, Přepych, klid a rozkoš,
1904-1905

Henri Matisse, Zelený
pruh, 1905

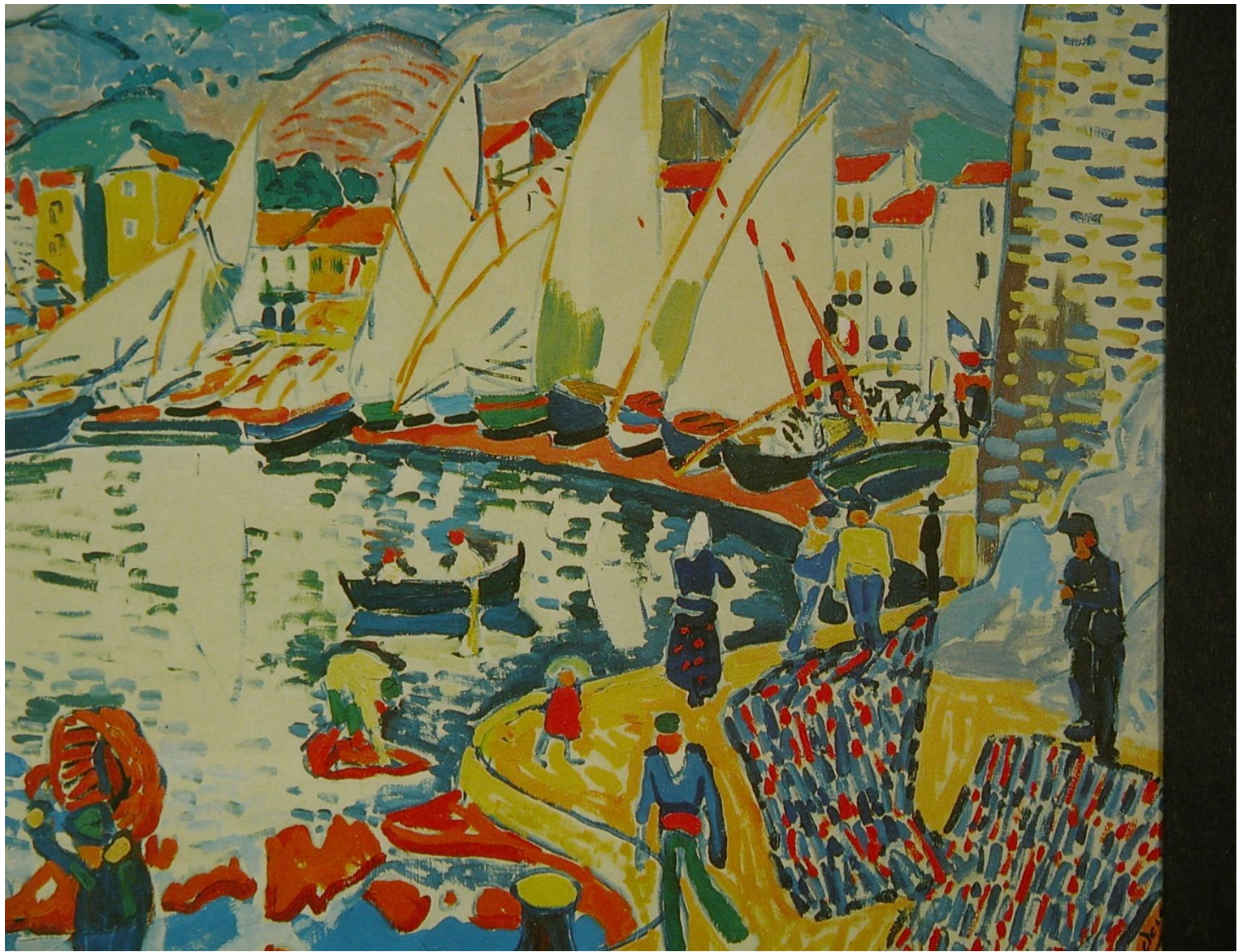
Henri Matisse,
Španělka
s tamburínou,
1909

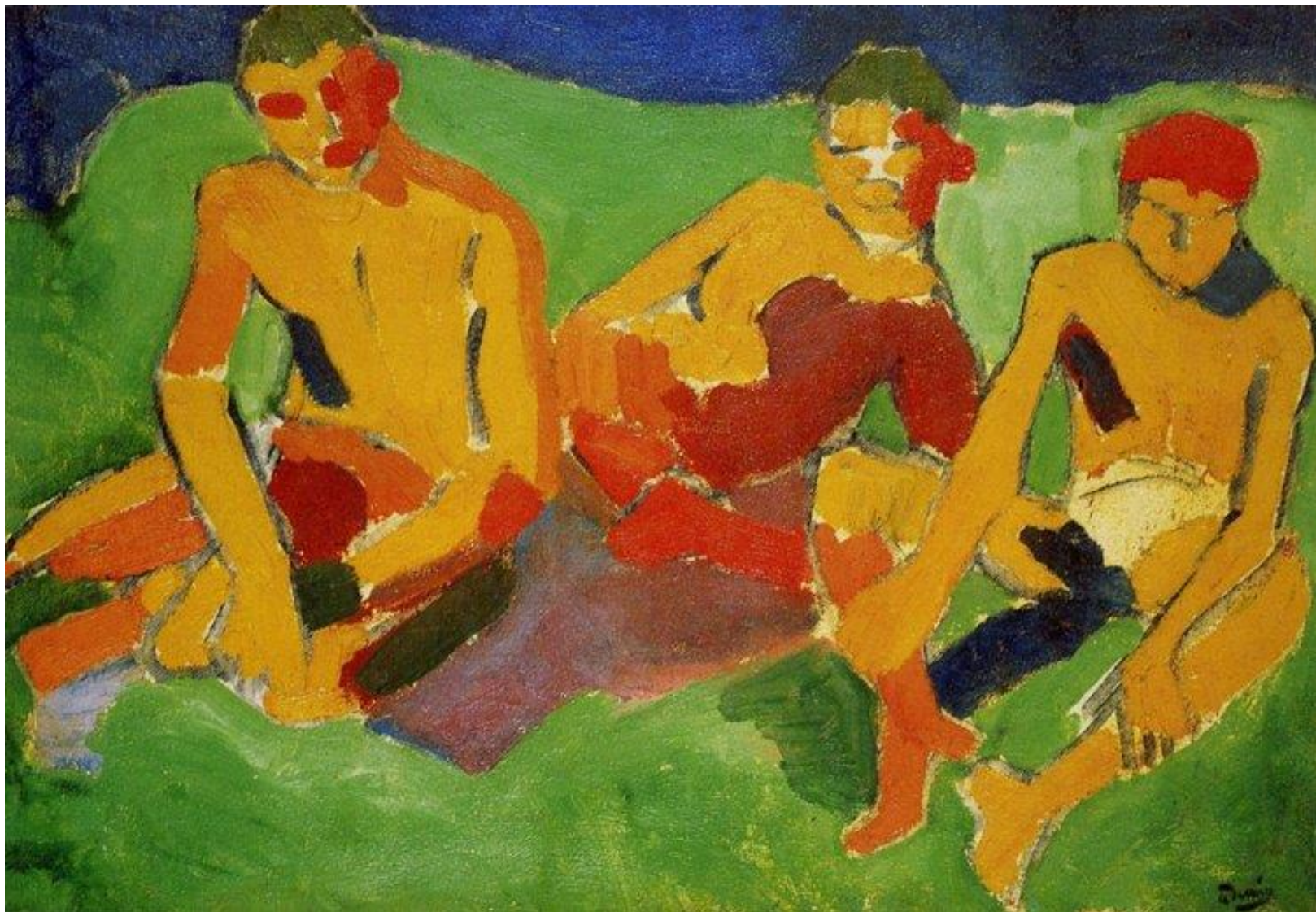
Henri Matisse, Harmonie v červené, 1908

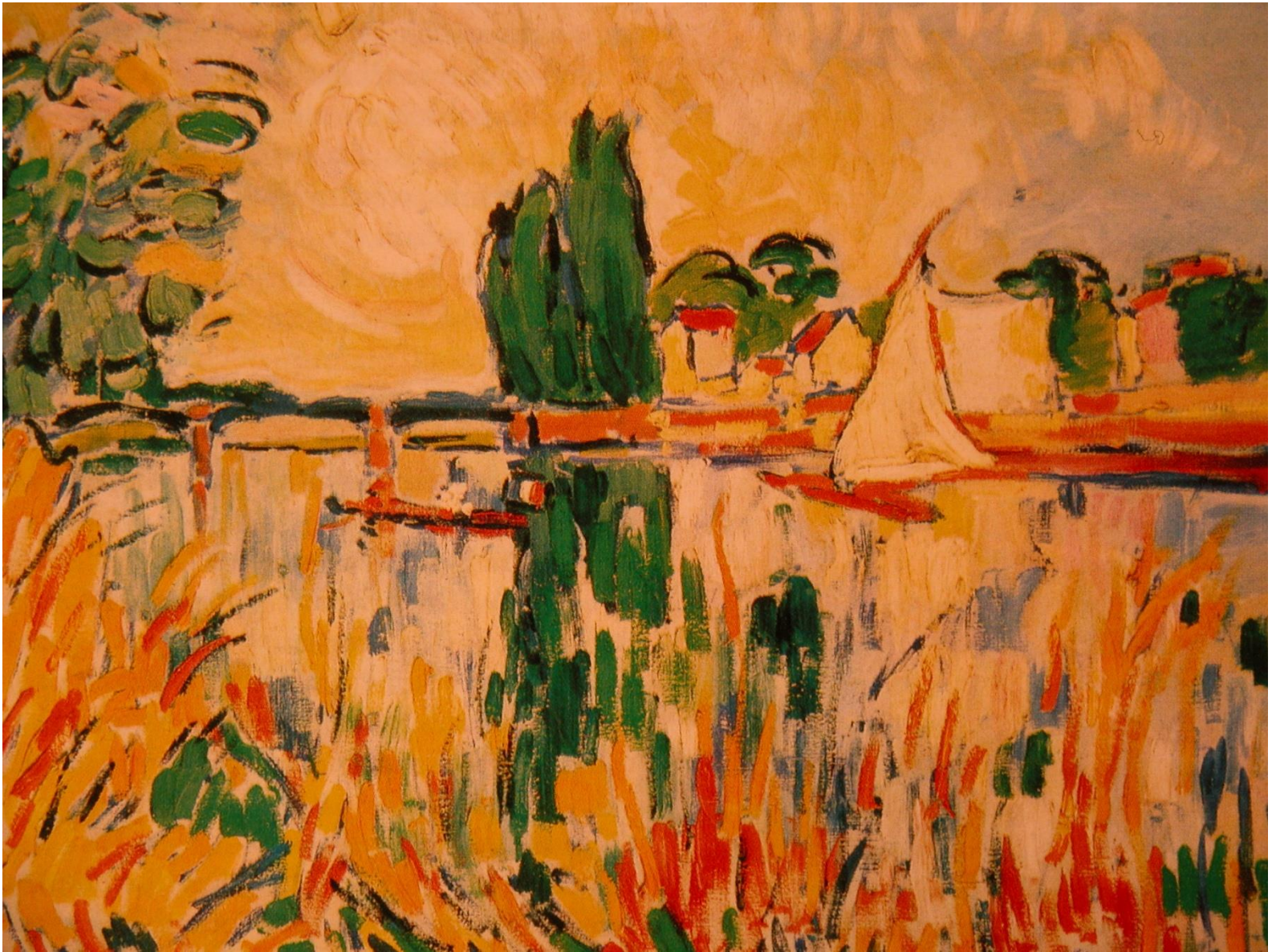
Henri Matisse, *Tanec*, 1909-1910

André Derain, Suché plachty, 1905

André Derain, Tři akty, 1906

Maurice de Vlaminck, Plachetnice na Seině, 1906

Maurice de Vlaminck, Restaurant de la Machine
v Bougival, 1905

Kees van Dongen,
Autoportrét,
1905

Kees van Dongen,
Femme fatale,
c. 1905

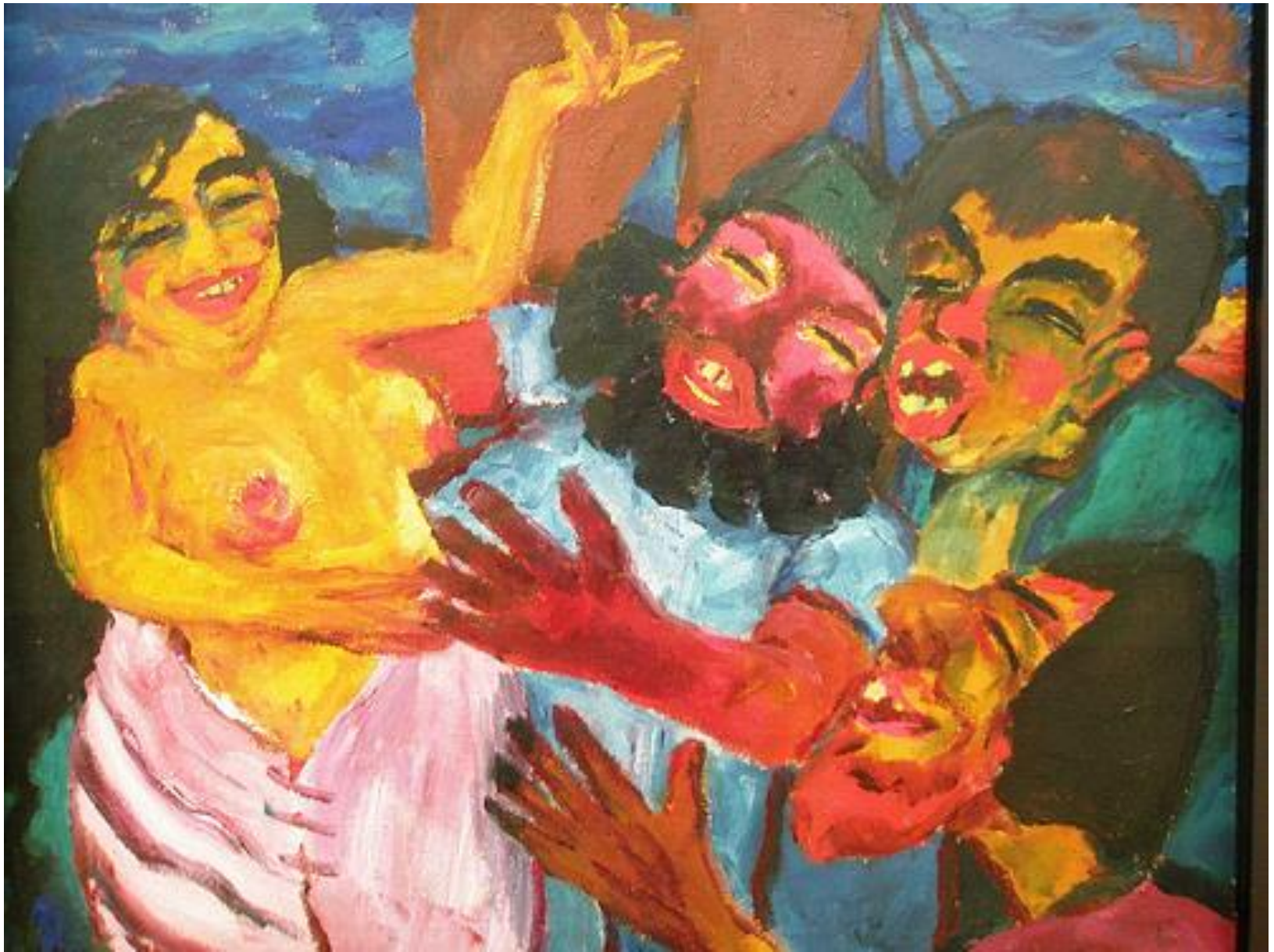
Georges Rouault,
Starý král, 1937

Emil Nolde, Letnice, 1909

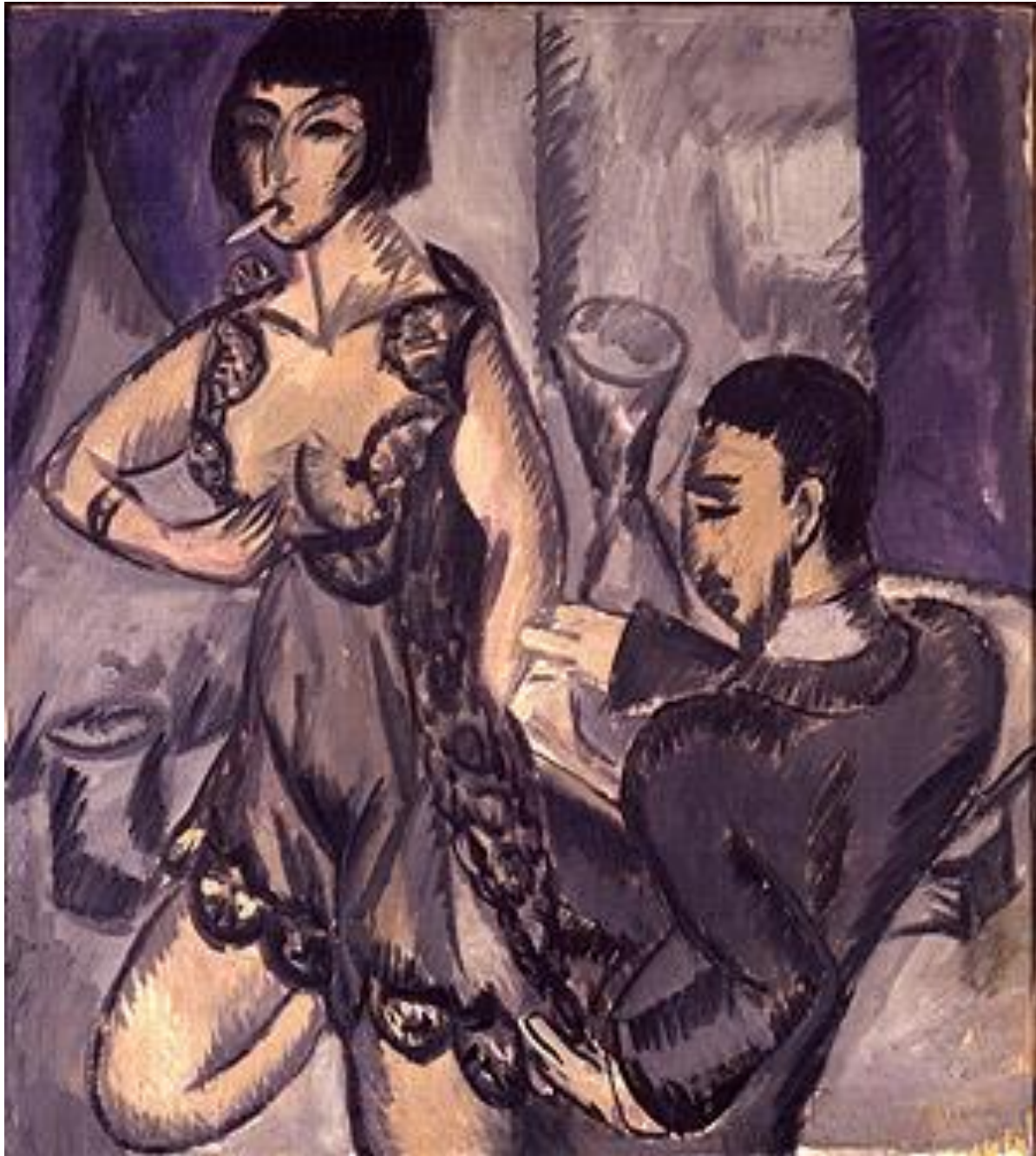
Emil Nolde Tanec kolem Zlatého telete 1910

Emil Nolde Sv. Marie Egyptská mezi hříšníky 1910

Ernst Ludwig Kirchner,
Akt, 1910

Ernst Ludwig
Kirchner,
V nevěstinci,
c.1911

Ernst Ludwig Kirchner, Variété, 1912-1913

Ernst Ludwig
Kirchner,
Voják, 1915

Ernst Ludwig Kirchner,
Mužský akt (Adam),
1923

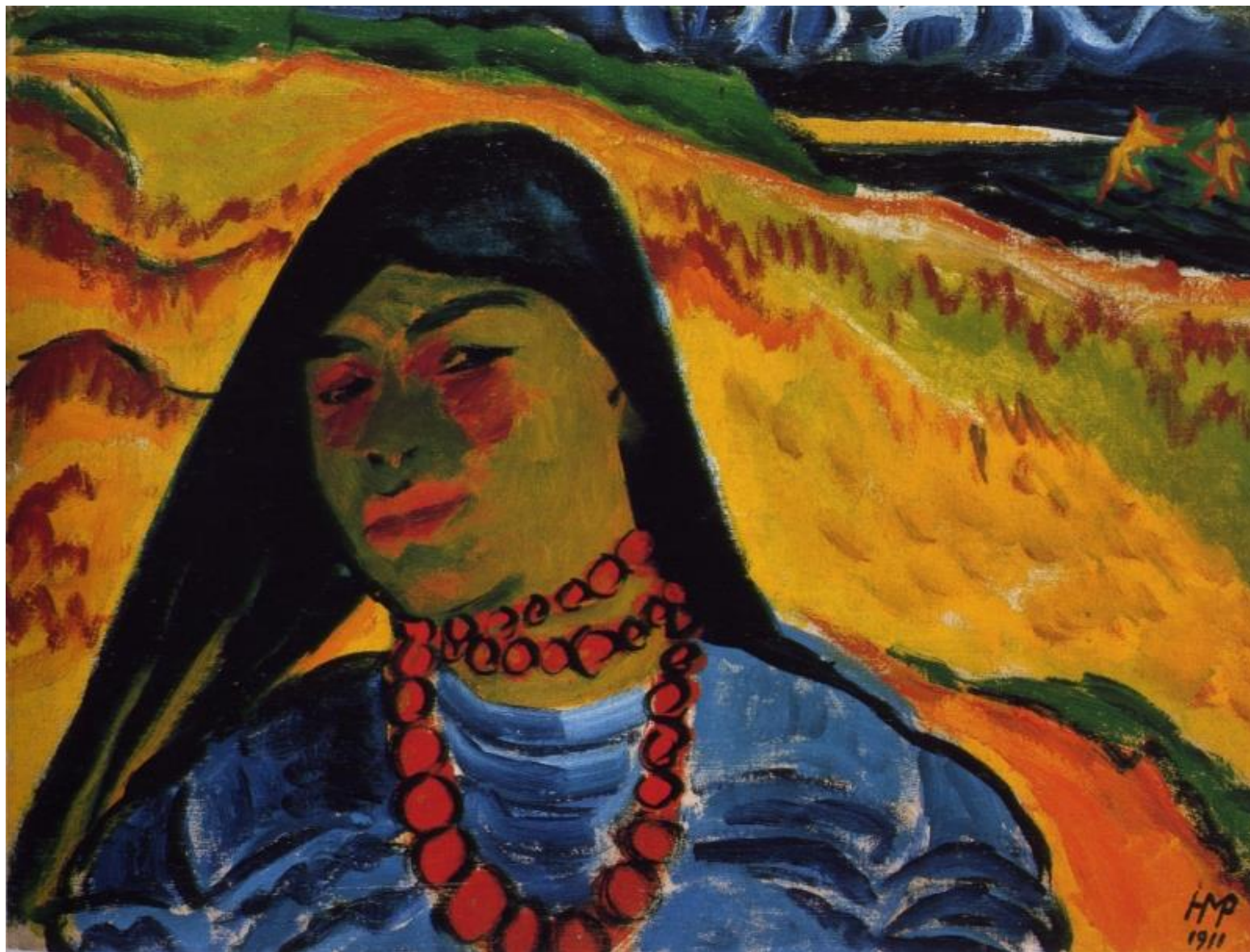

Karl Schmidt-Rottluff, U nádraží, 1908

Max Pechstein, Zadní
strana almanachu
„Almanach auf das Jahr
1920“, Galerie Fritz
Gurlitt

Max Pechstein Na pláži v Nidden 1911

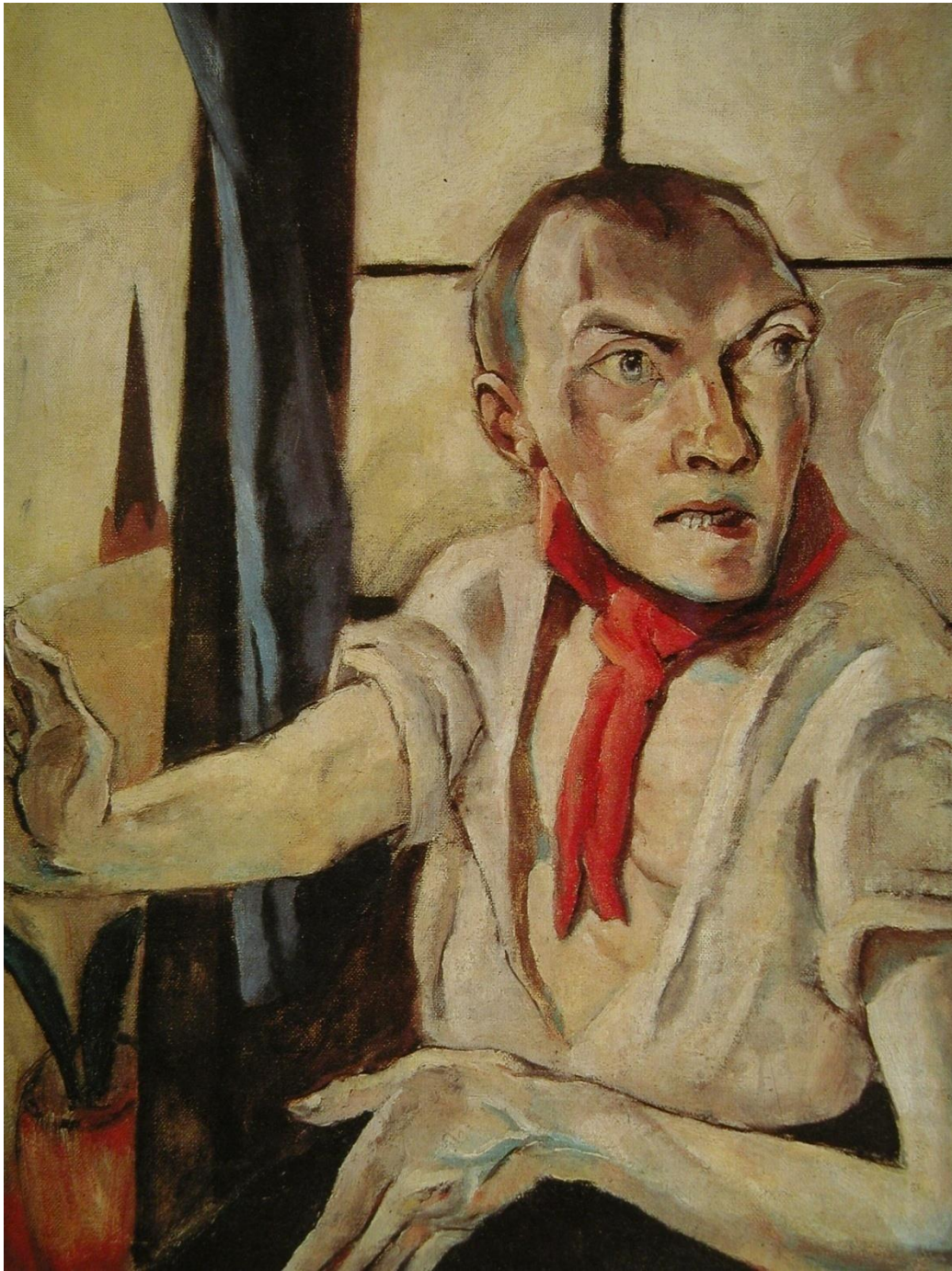
Erich Heckel, Skleněný
den, 1913

Bruno Taut, Glashaus, 1912

Ludwig Meidner, Hořící město, 1913

Max Beckmann,
Vlastní podobizna
s červenou šálou,
1917

Max Beckmann, Noc, 1918-1919

Vasilij Kandinskij,
Mnichov-Schwabing
s kostelem sv. Uršuly,
1908

Vasilij Kandinskij, Arabové (Hřbitov), 1909

Vasilij Kandinskij,
Kostel v Murnau,
1910

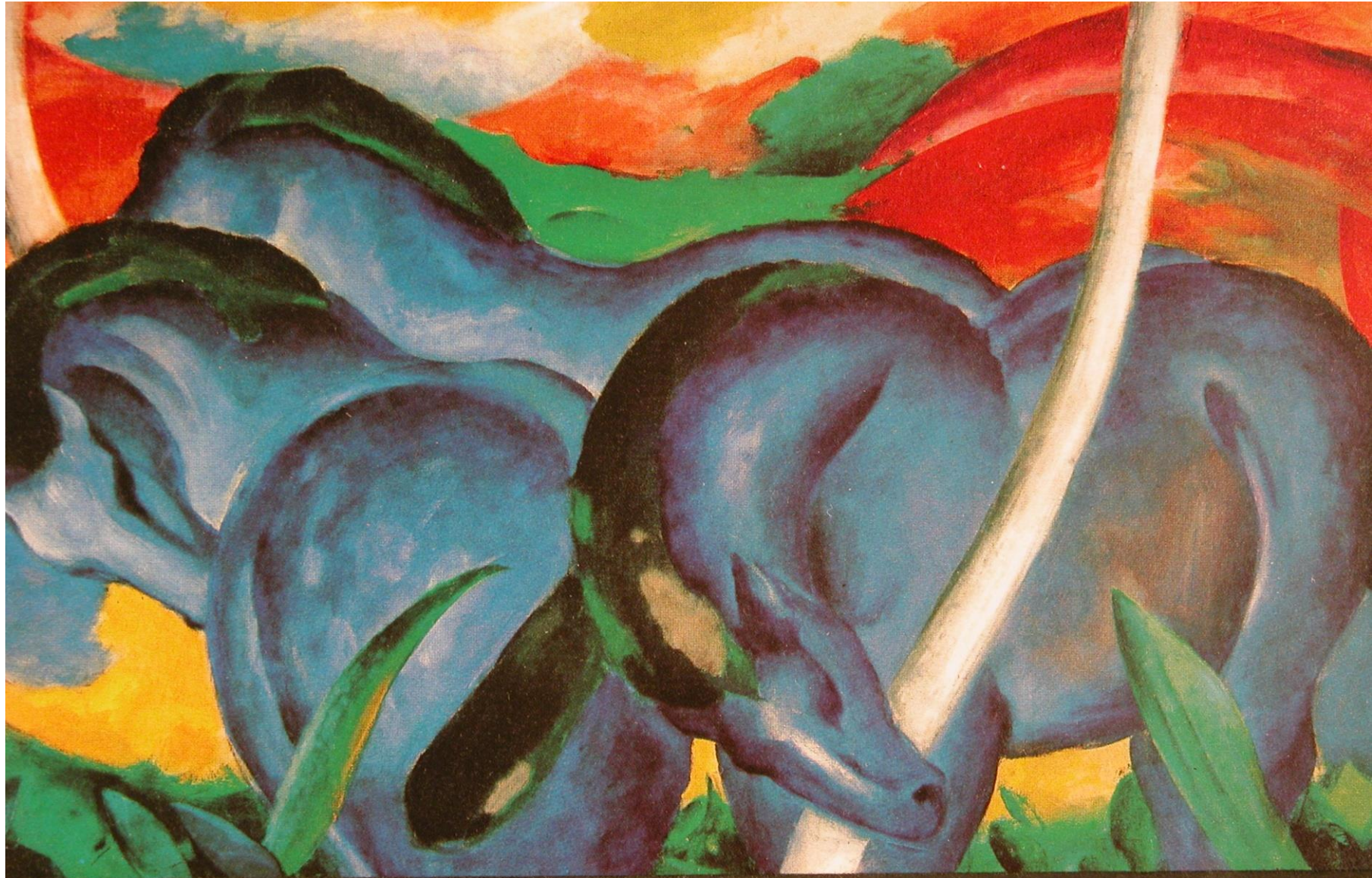
Vasilij Kandinskij, Improvizace 12 (Jezdec), 1910

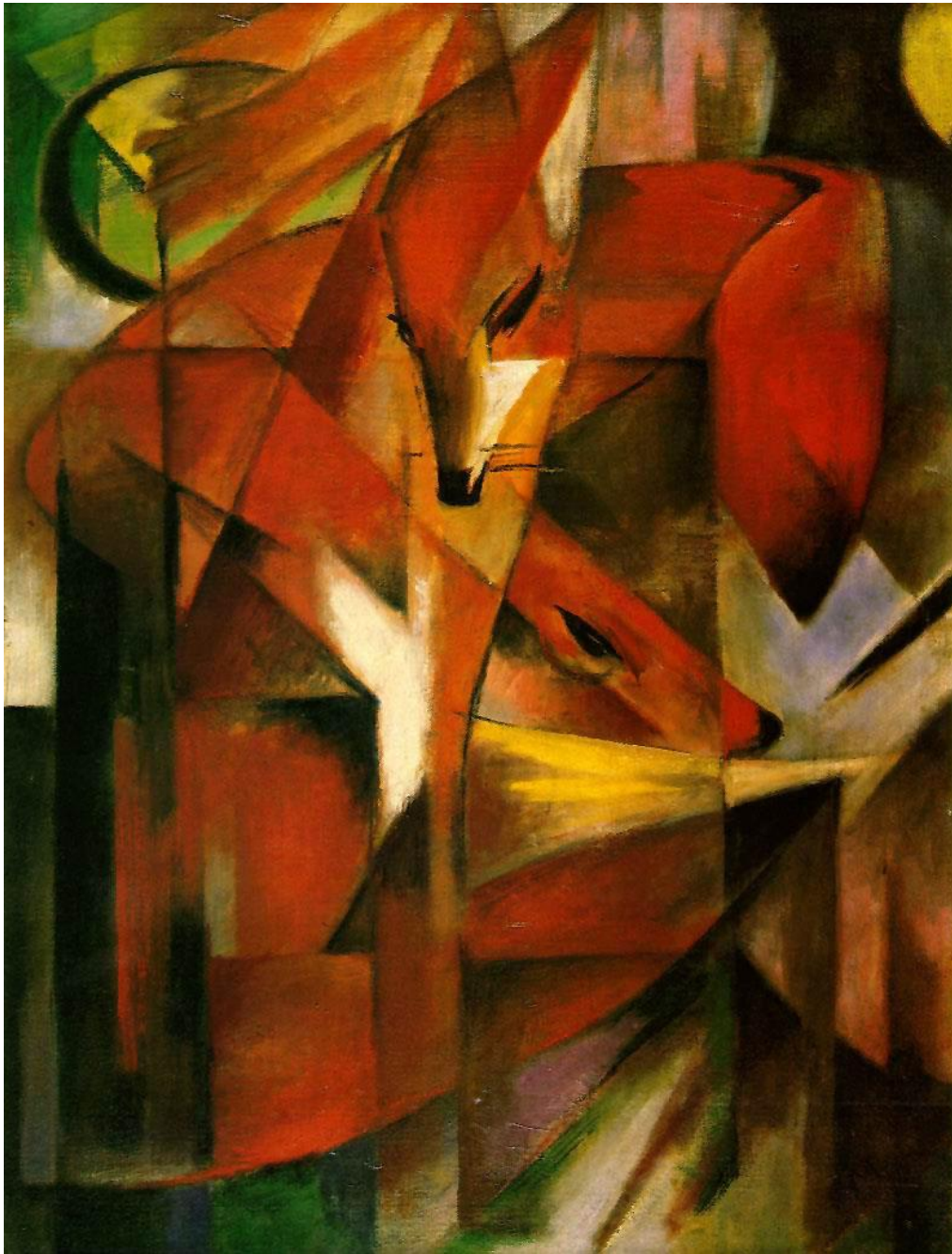
Vasilij
Kandinskij,
Snová
improvizace,
1913

Vasilij Kandinskij, Dva ovály (Kompozice č. 218), 1919

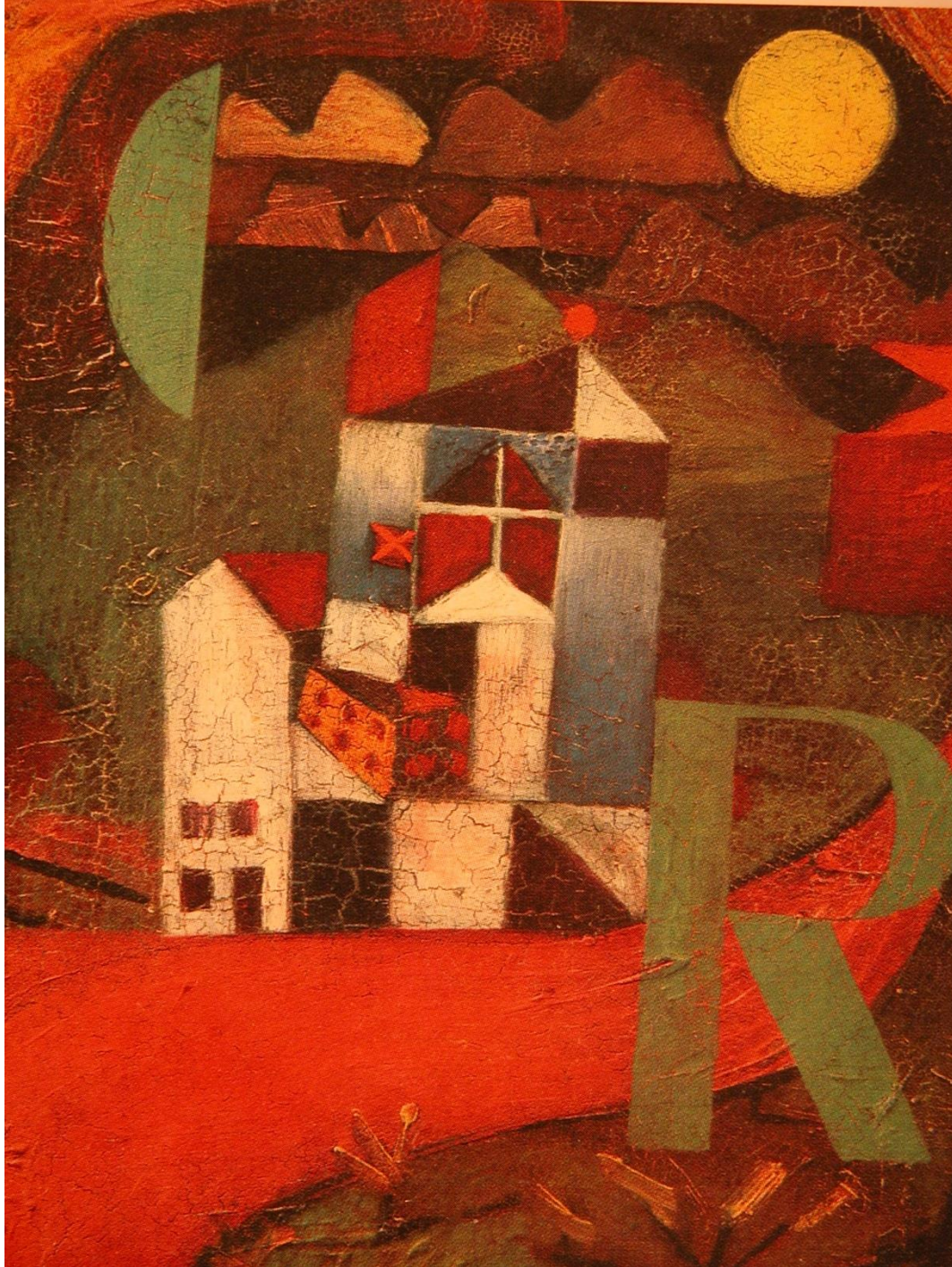
Franz Marc, Velcí modří koně, 1911

Franz Marc, Srny,
1911

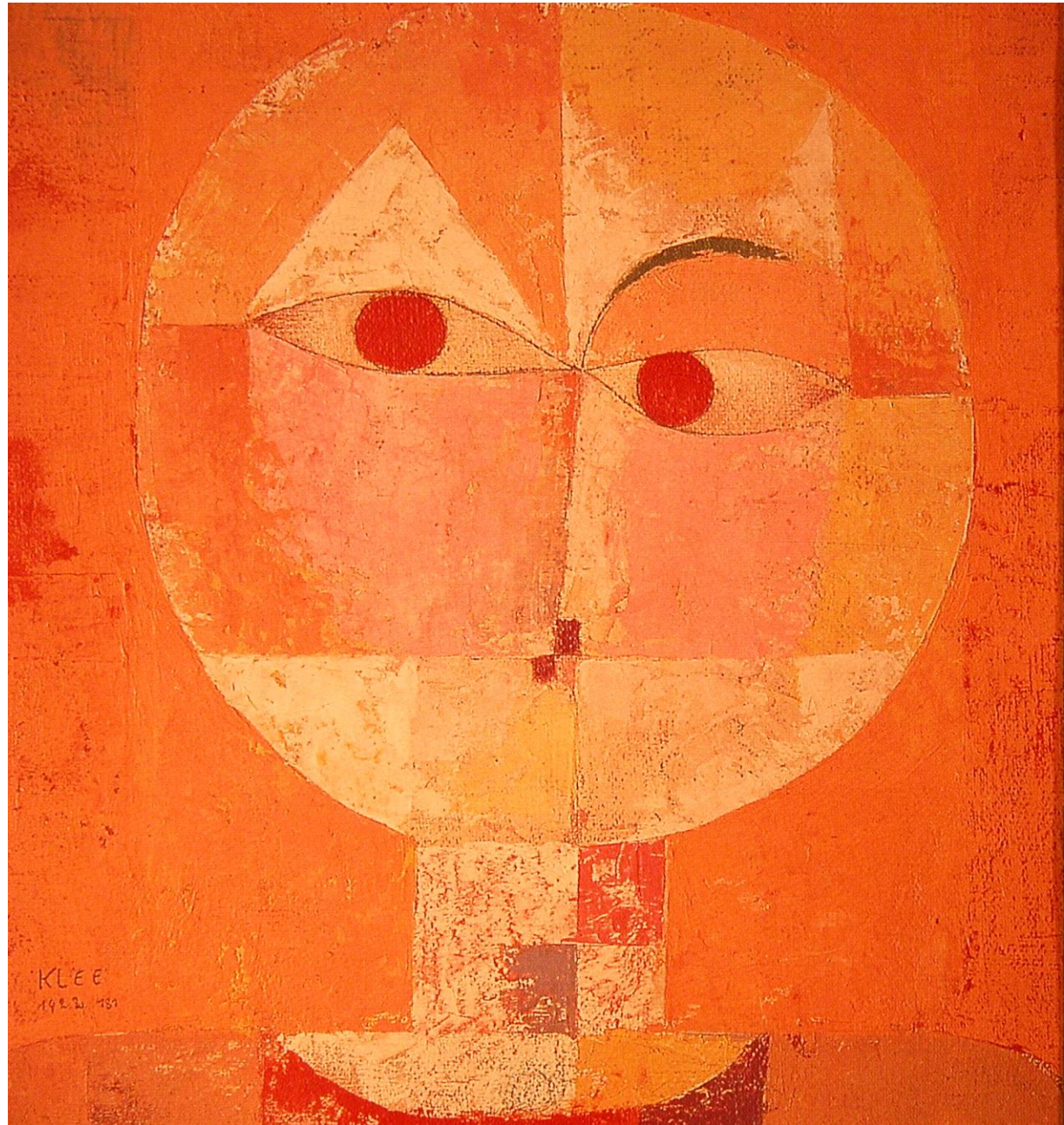

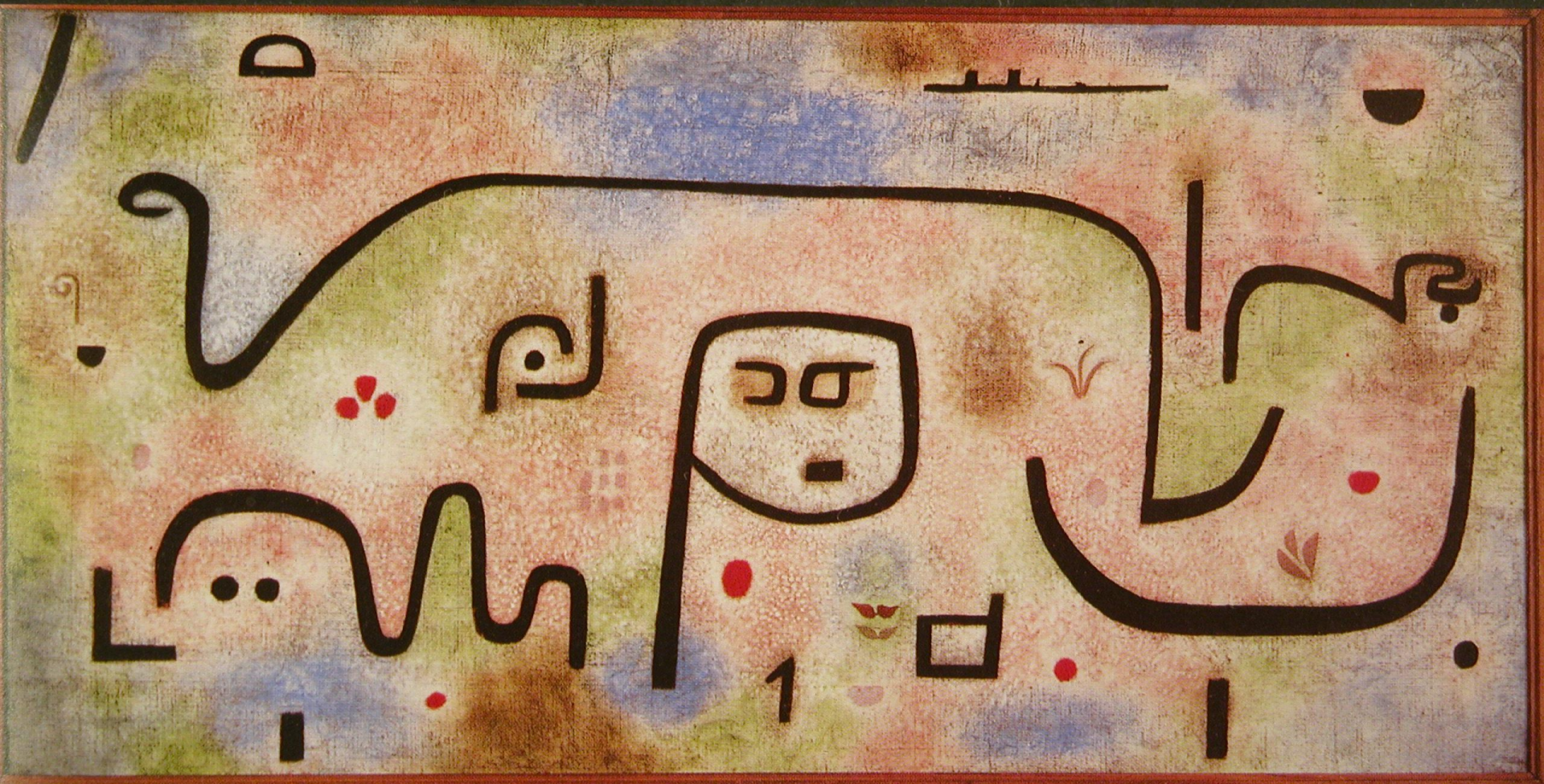
August Macke,
Obchod
s klobouky, 1914

Paul Klee, Vila R,
1919

Paul Klee,
Senecio,
1922

Paul Klee, *Insula dulcamara*, 1938

Oskar Kokoschka, Nevěsta větru, 1914

Egon Schiele, Obráčení (Konverze) 1912

Egon Schiele, Akt, 1910

Egon Schiele, Domy u řeky, 1914

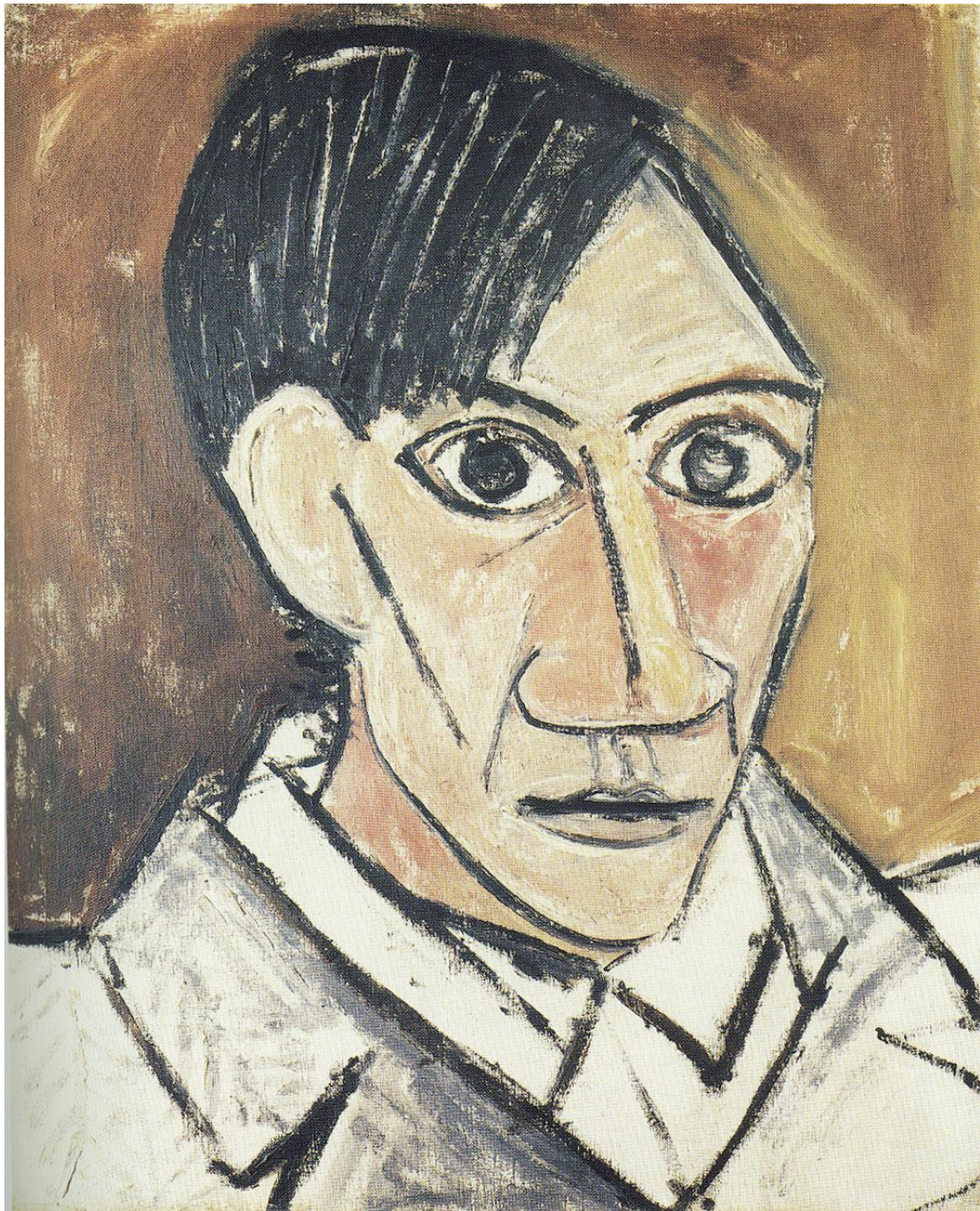
Egon Schiele, Dvě ženy, 1915

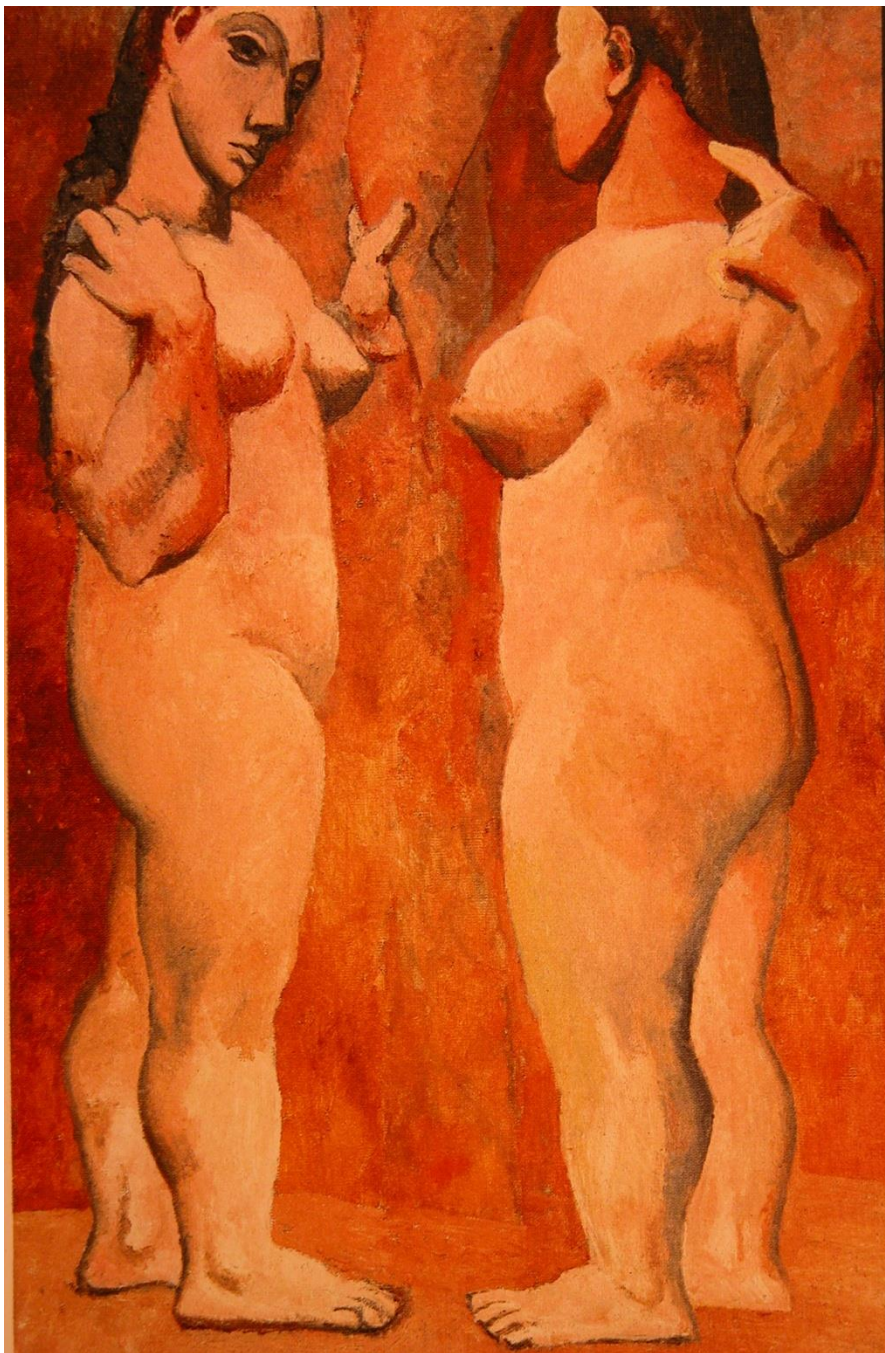
Richard Gerstl,
Autoportrét, 1908

Richard Gerstl, Akt
v zahradě,
1908

Pablo Picasso,
Autoportrét,
1907

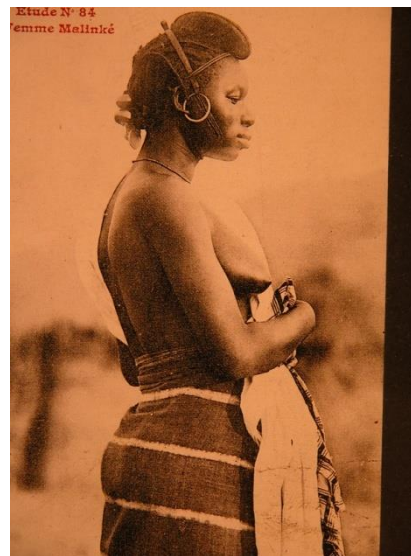
Pablo Picasso, Dva akty,
1906

Edmond Fortier, Muž a žena kmene
Malinké, Záp. Afrika, 1906

Pablo Picasso, Hlava
ženy, 1906-1907

Edmond Fortier, Žena kmene Malinké,
Záp. Afrika, 1906

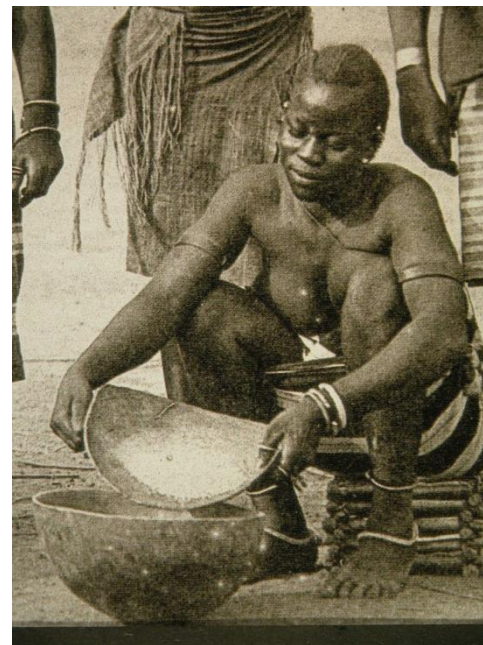
Pablo Picasso, Žena
s dítětem, 1908

Pablo Picasso, Fotografie Fernandy
s dítětem, 1908

Pablo Picasso, Studie hlavy, 1906-1907

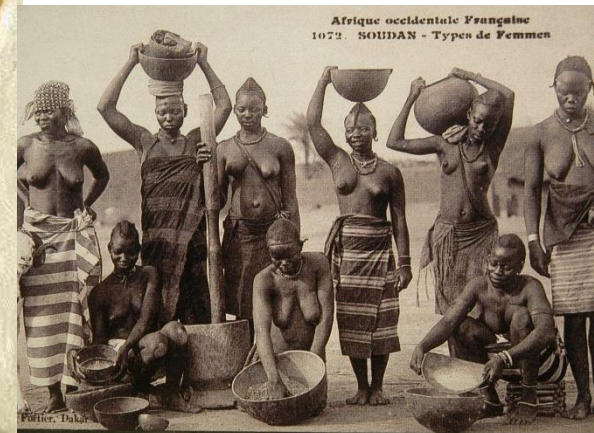
Edmond Fortier, žena ze záp. Afriky (detail), 1906

Pablo Picasso,
Studie sedící
pro
Avignonské
slečny, 1907

Pablo
Picasso,
Avignonské
slečny,
1907

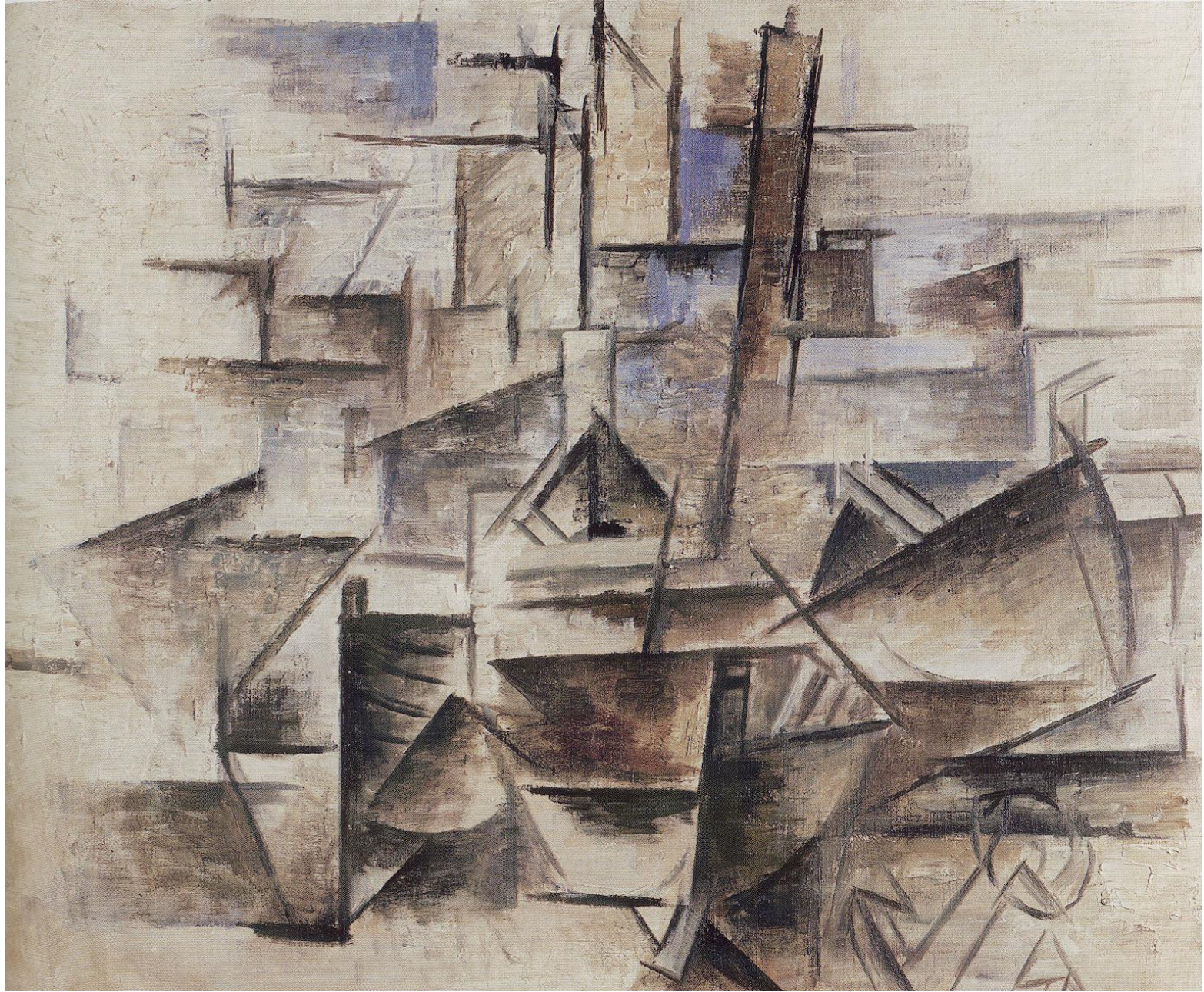

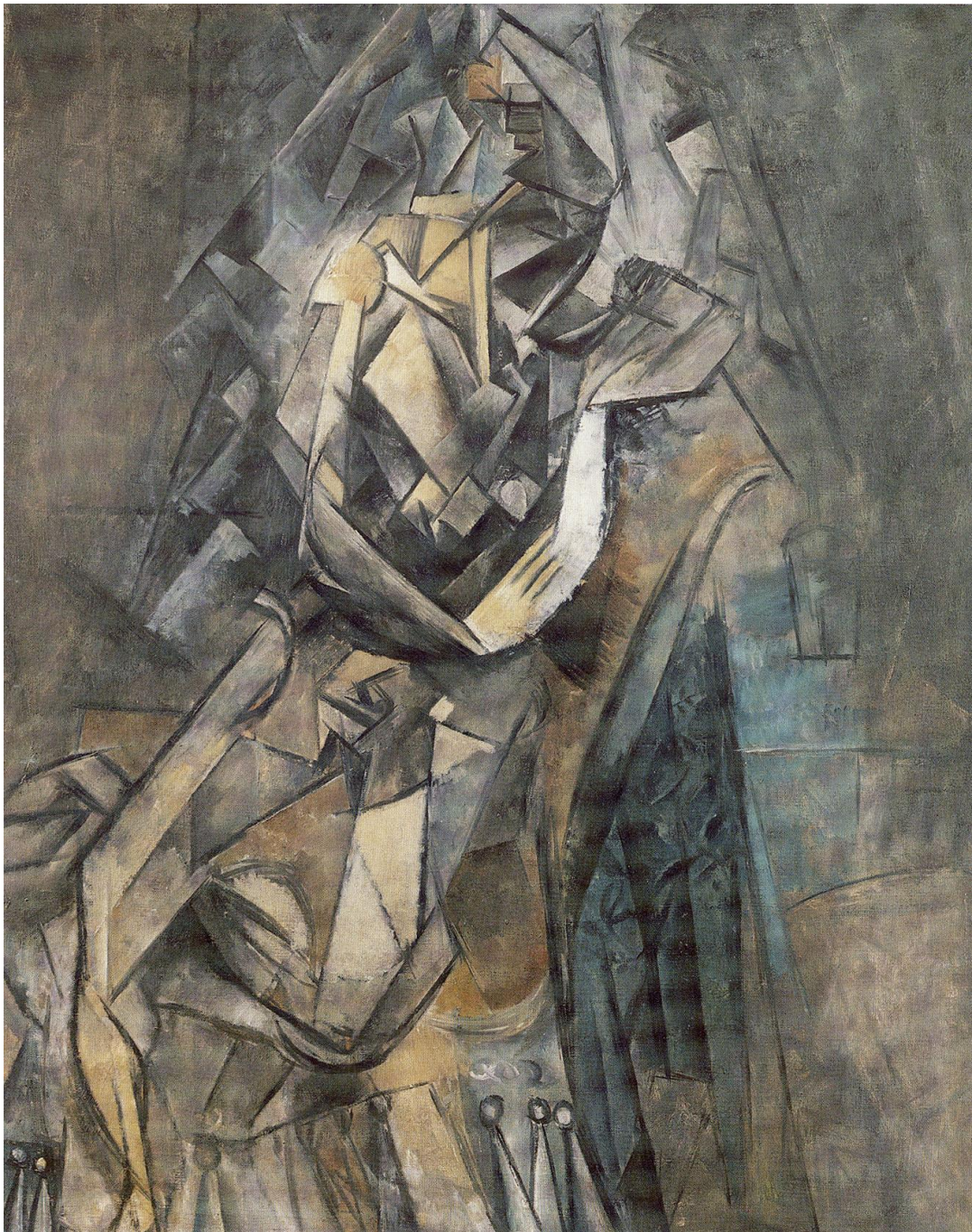
Pablo Picasso, Domy na kopci, 1909

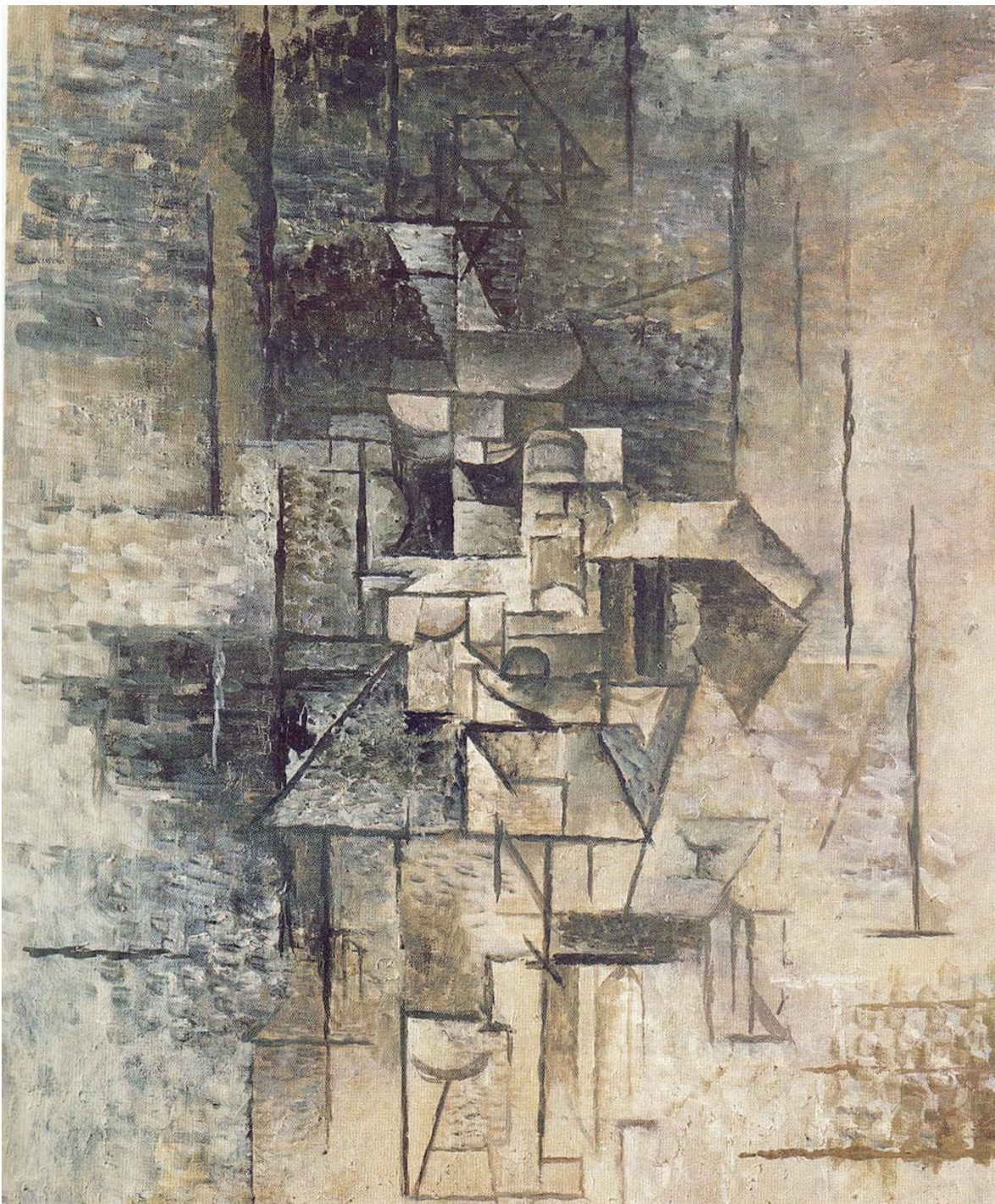
Pablo Picasso, Skříňka, šálek, jablko a skenice, 1909

Pablo Picasso, Přístav v Cadaques, 1909

Pablo Picasso, Žena
v lenošce, 1910

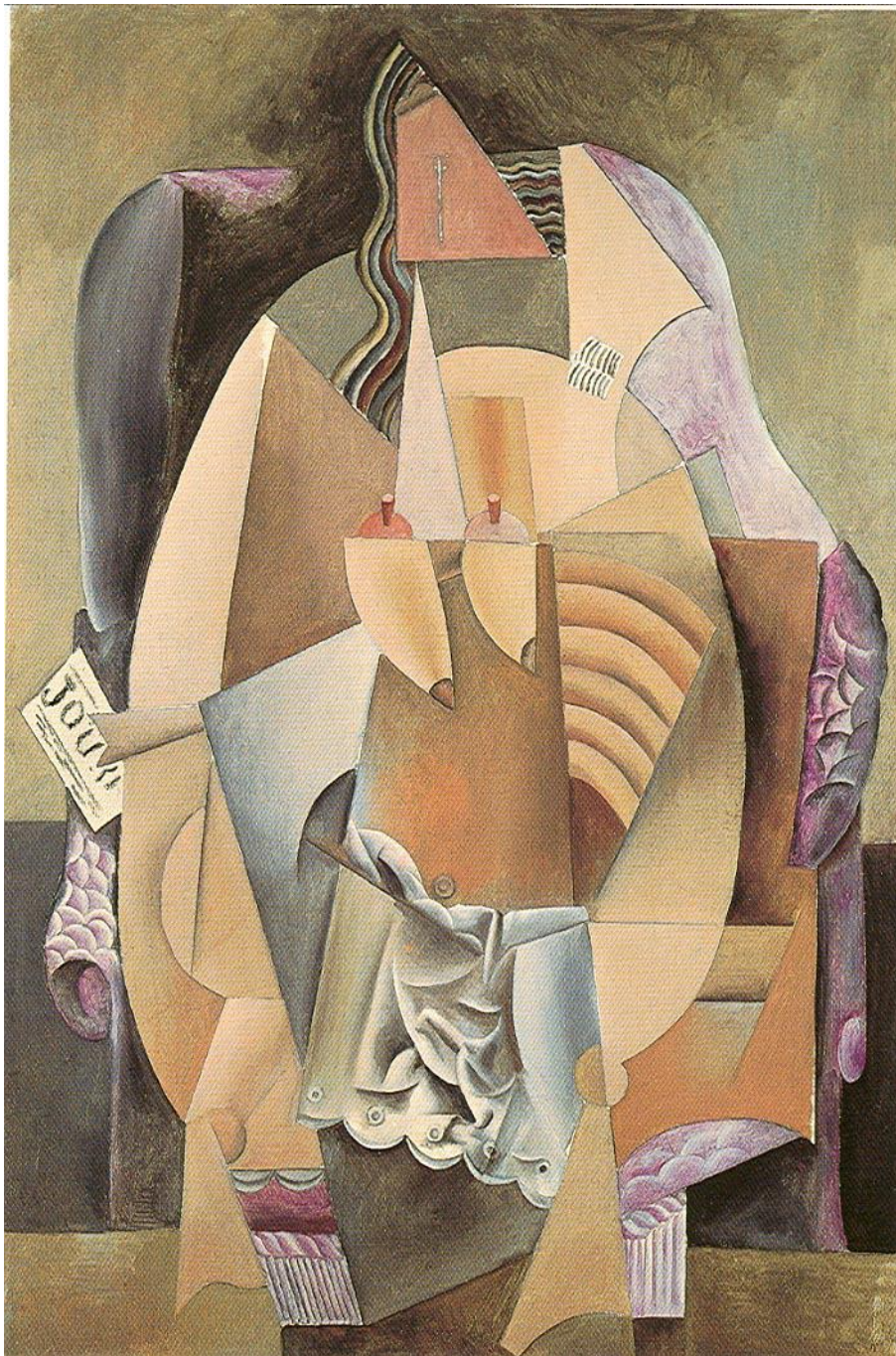
Pablo Picasso,
Žena hrající na
kytaru, 1911

Pablo Picasso,
Housle, sklenice ,
dýmka a kotva,
1912

Pablo Picasso Zátiší s výpletem židle
1912

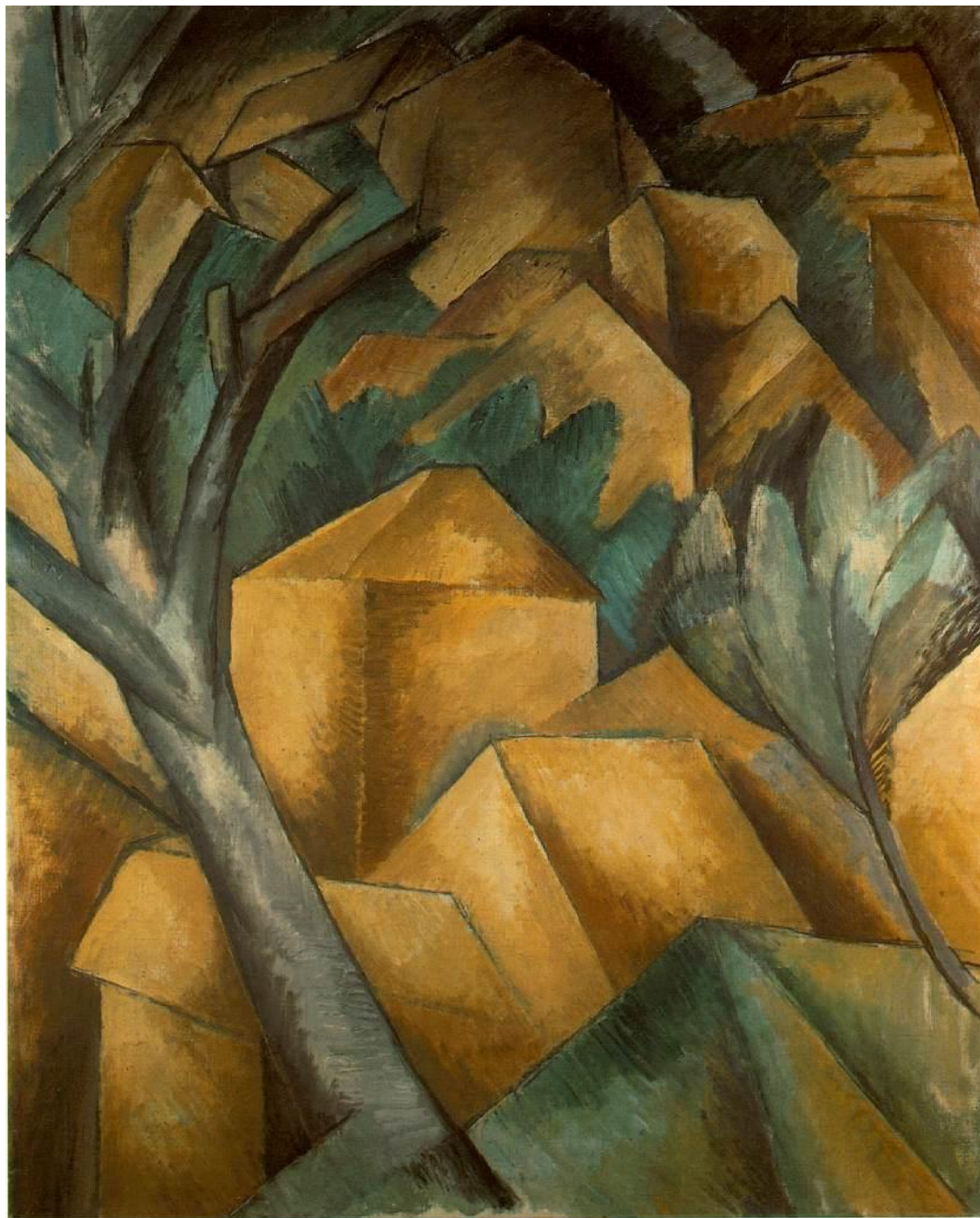

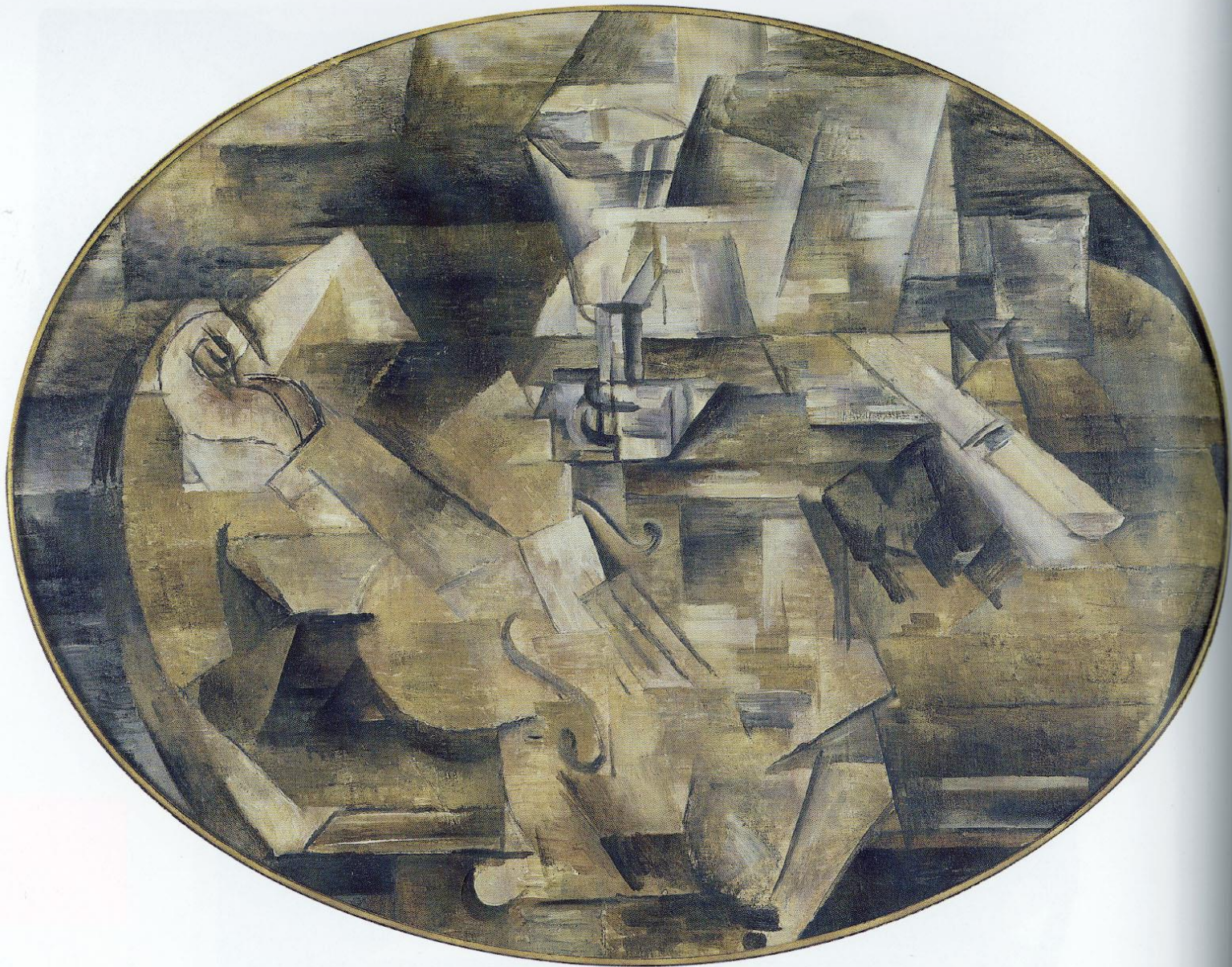
Pablo Picasso, Žena v křesle, 1913

Pablo Picasso, Koláž, 1913

Georges Braque
Domy v L'Estaque
1908

Georges Braque, Zátiší s houslemi a sklenicí, 1910

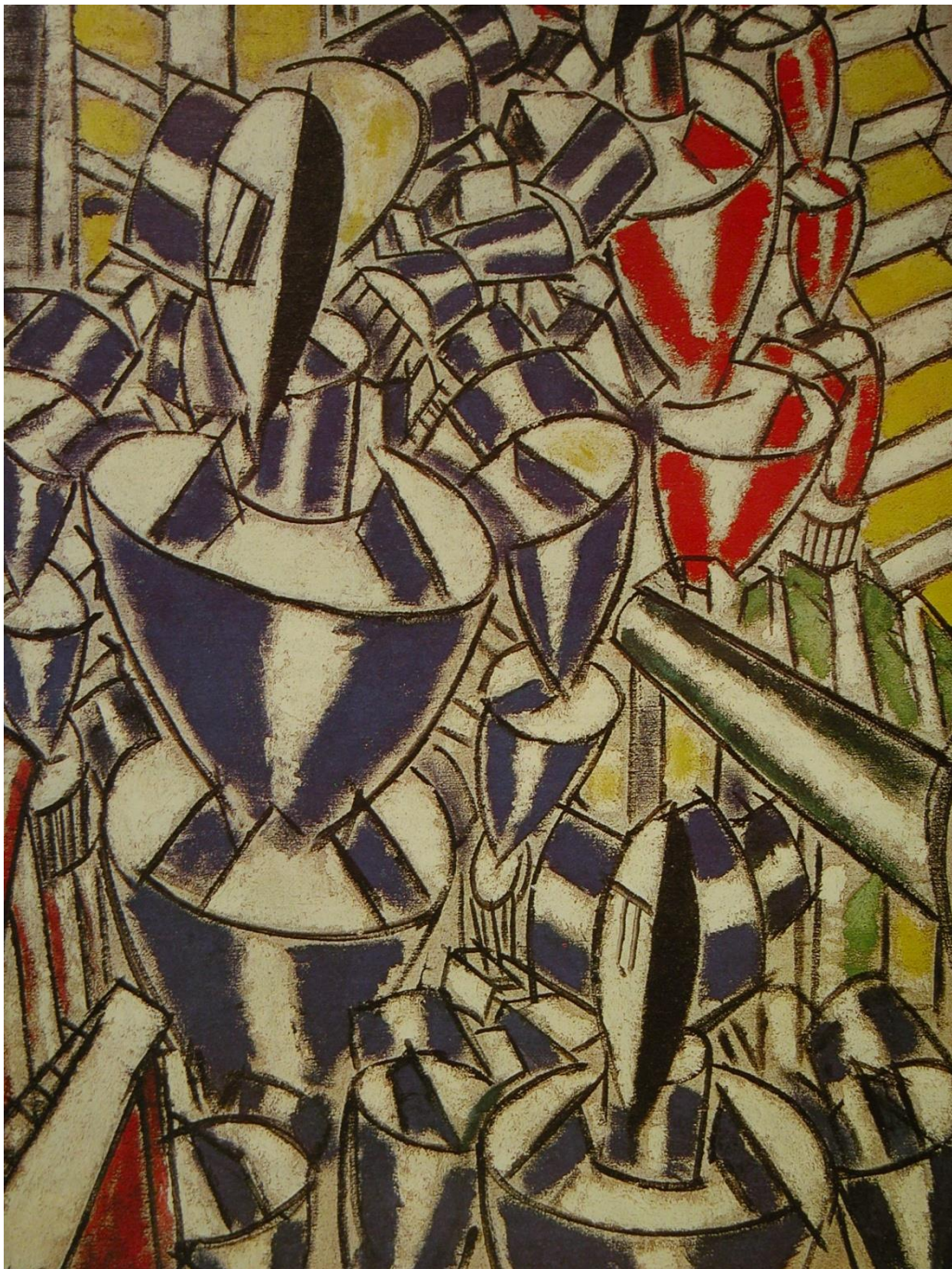
Georges Braque Pocta J. S. Bachovi 1912

Juan Gris, Zátiší s dýmčkou a novinami (Fantomas), 1915

Juan Gris, Snídaně,
1915

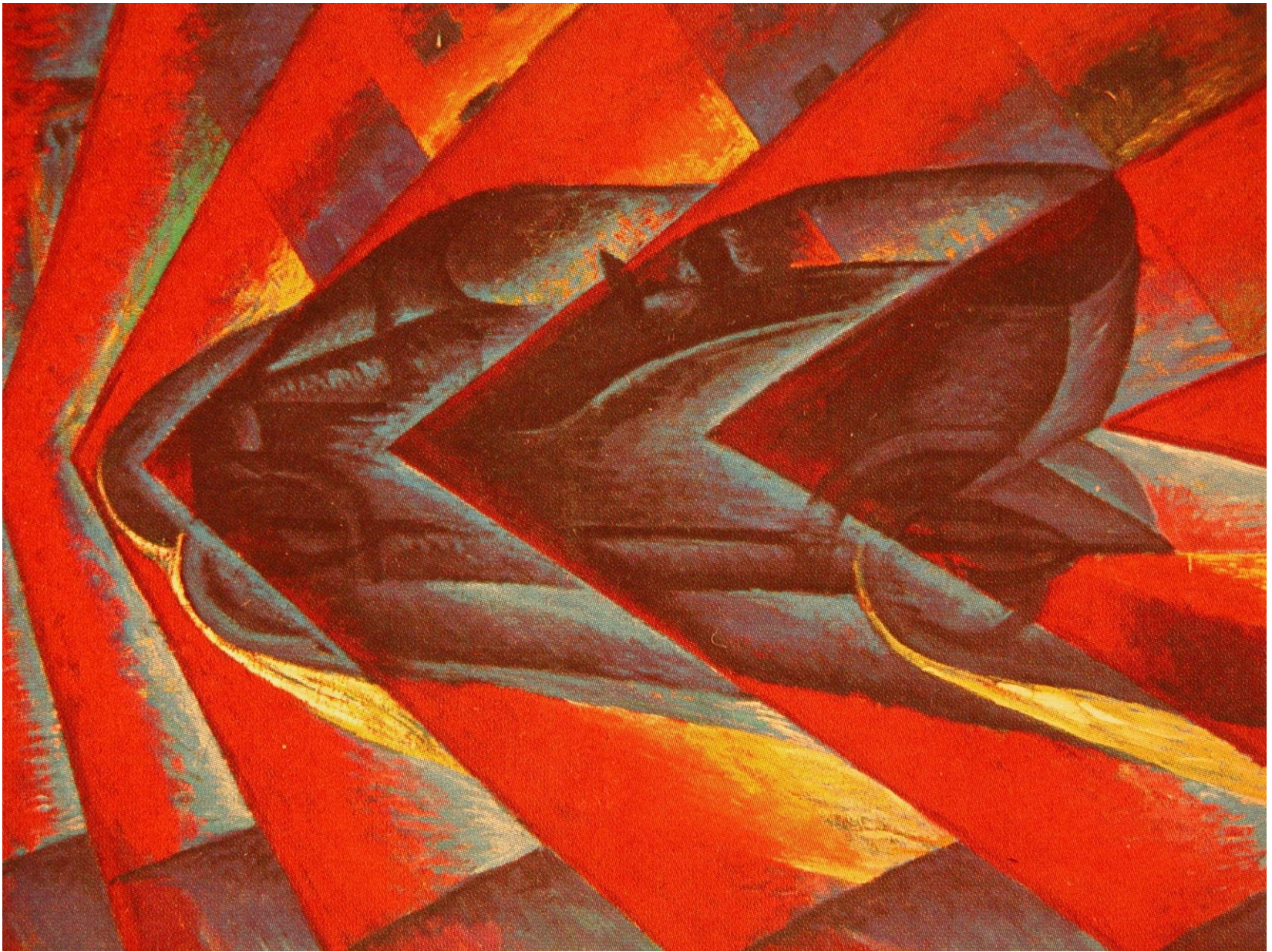
Fernand Léger,
Schodiště, 1914

Fernand Léger, Odpočinek v červeném pozadí, 1949

Umberto Boccioni Rostoucí město
1910

Luigi Russolo, *Dynamismus automobilu*, 1912-13

Luigi Russolo Revolta 1911

Giacomo Balla,
Forma křičí Ať žije
Itálie!, 1915

Giacomo Balla, *Dynamičnost psa na vodítku*,
1912

Umberto
Boccioni,
Hluk ulice
proniká do
domu, 1911

Umberto Boccioni,
Jedinečné formy
kontinuity v
prostoru

1913

Michail Larionov, Rayonismus, 1912-1913

Marcel Duchamp,
Portrait Dr. R.
Dumouchela, 1910

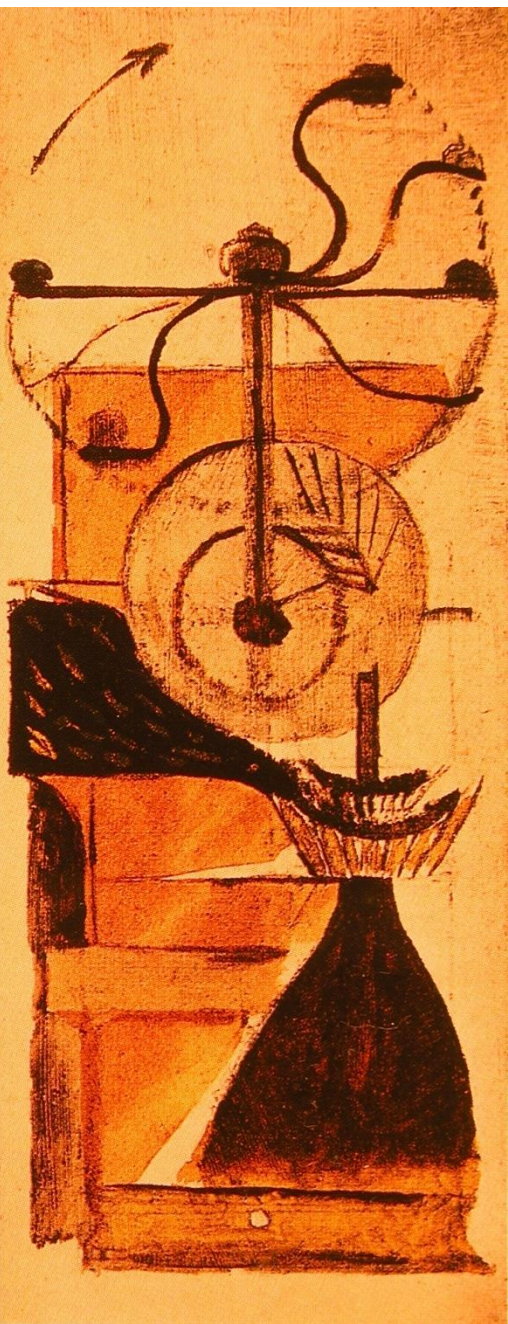
Marcel
Duchamp,
Hráči šachu,
1911

Marcel Duchamp,
Akt sestupující po
schodech, 1912

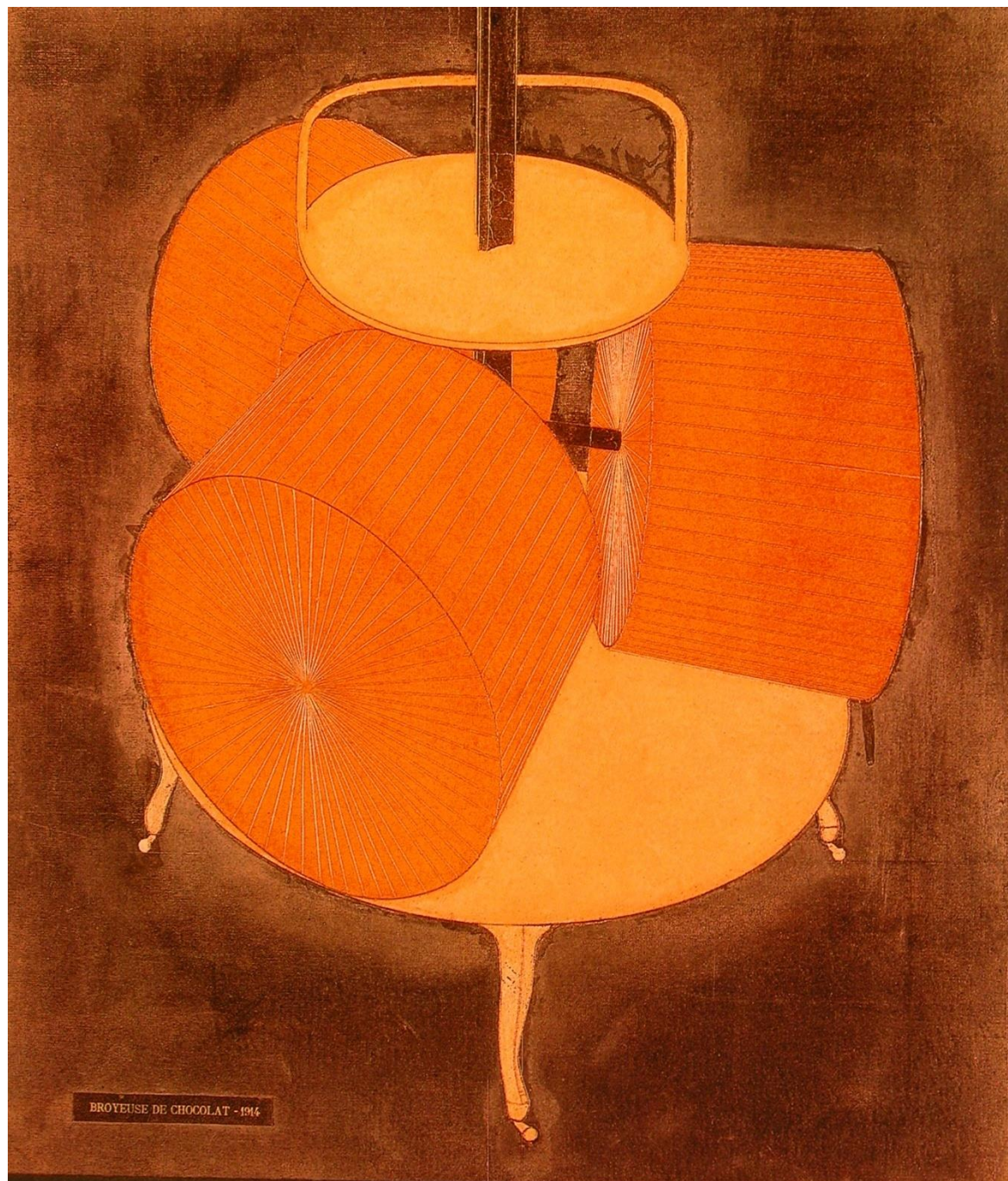

Marcel Duchamp,
Nevěsta, 1912

Marcel Duchamp, Mlýnek na kávu, 1914

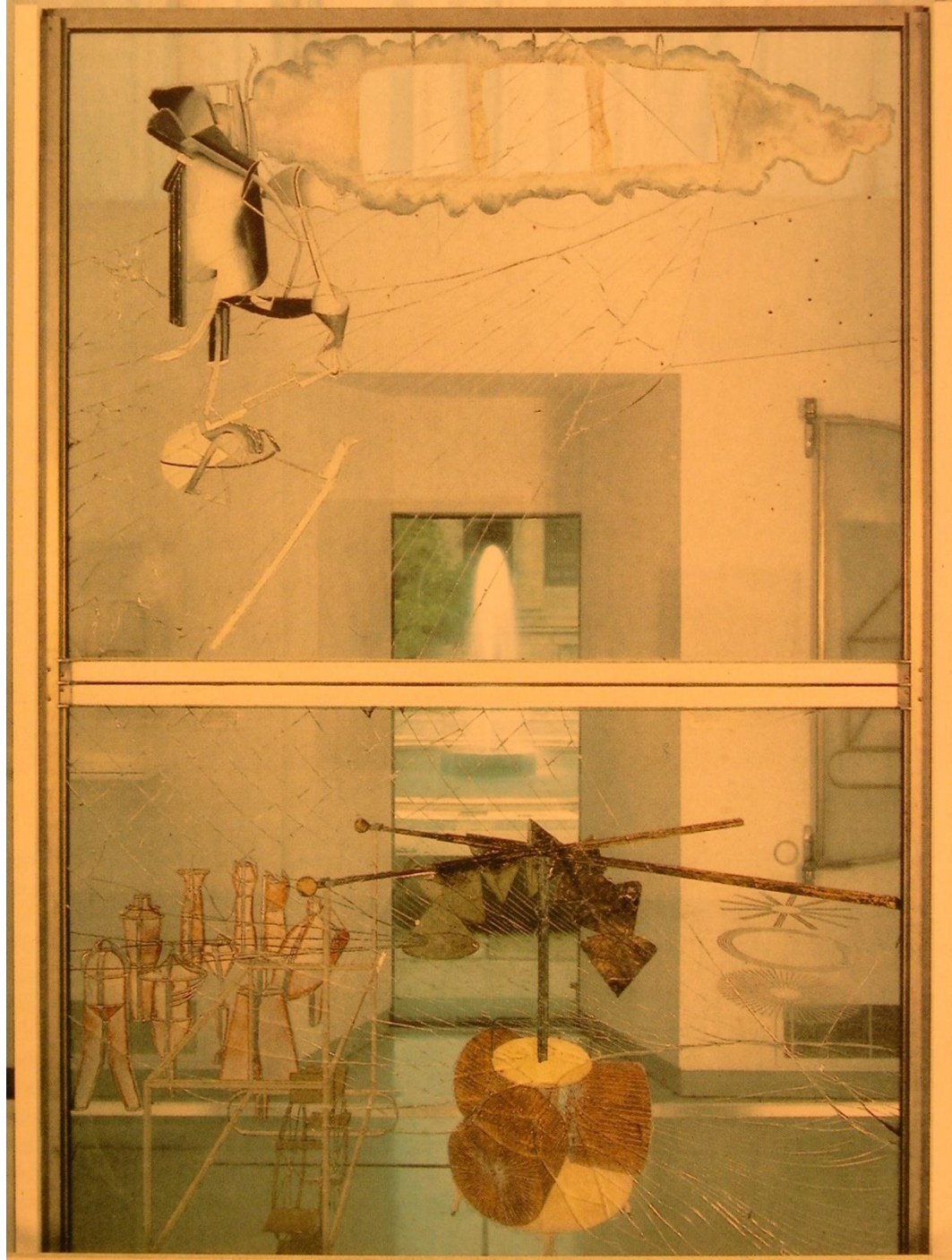
Marcel
Duchamp,
Roztírač
čokolády II,
1914

Marcel Duchamp, Devět samčích odlitků, 1914-1915

Marcel Duchamp,
Nevěsta svlékaná
svými mládenci,
dokonce.
Velké sklo, 1915-
1923

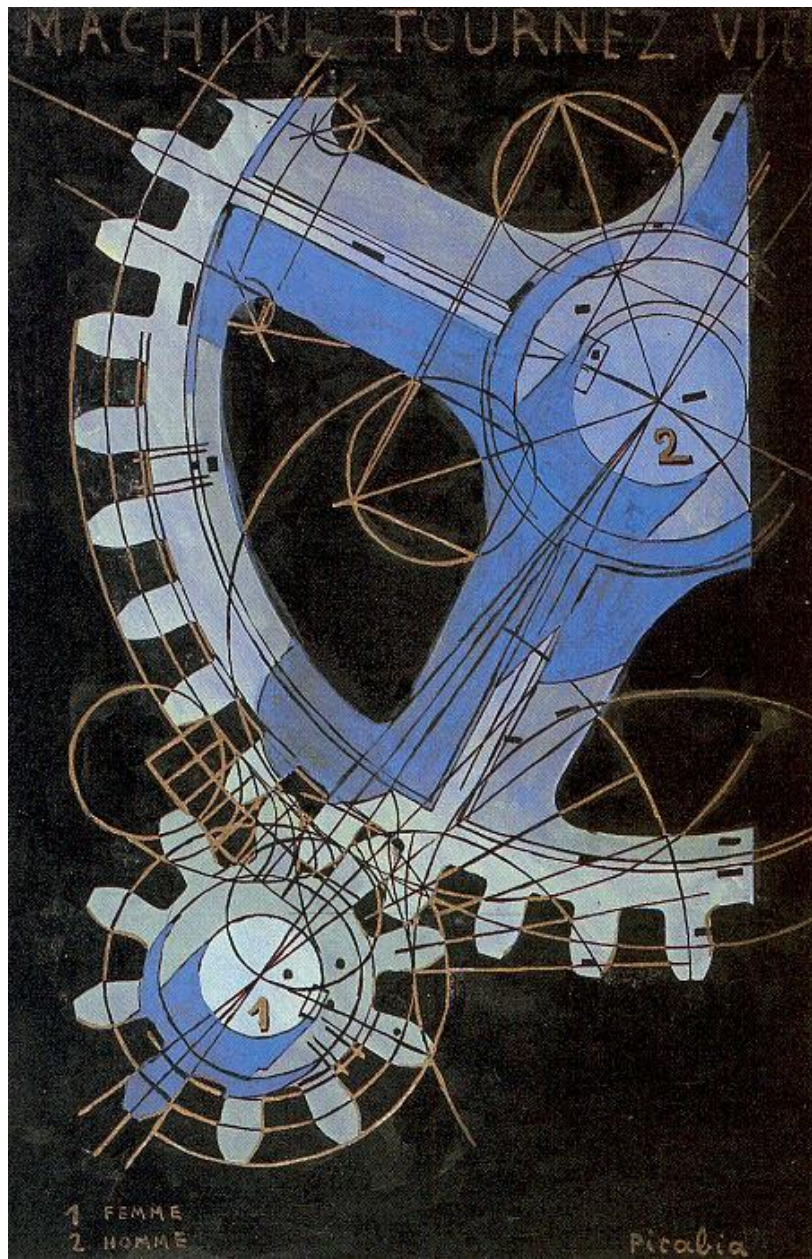
Marcel Duchamp
L.H.O.O.Q.
1919

Marcel Duchamp,
Fontána, 1917

Marcel Duchamp, Krabice v kufru, 1935-1941

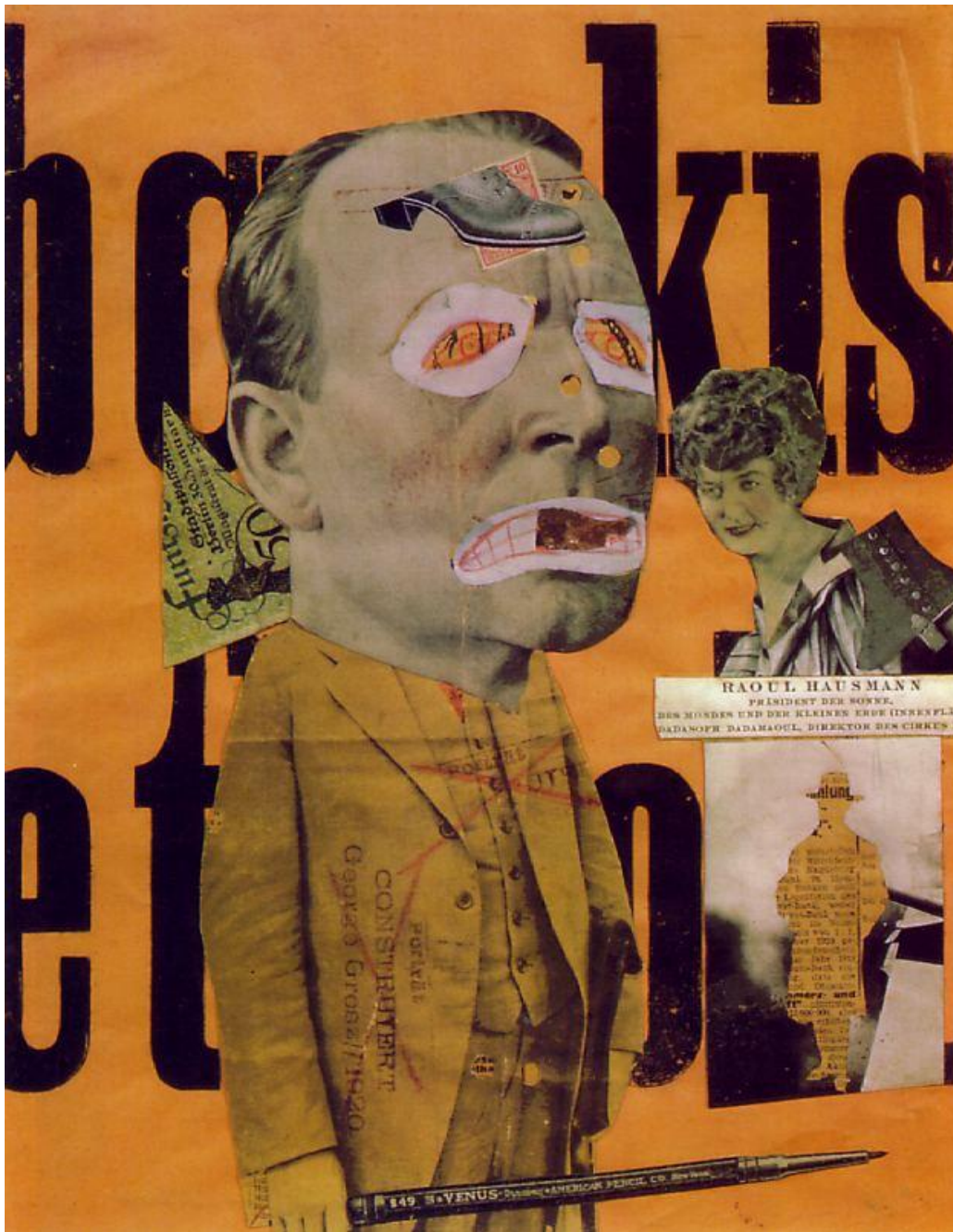
Francis Picabia Stroj se točí rychle, 1917

Hans Arp,
Asambláž, c.
1919

Georg Grosz,
Republikánské
automaty, 1919

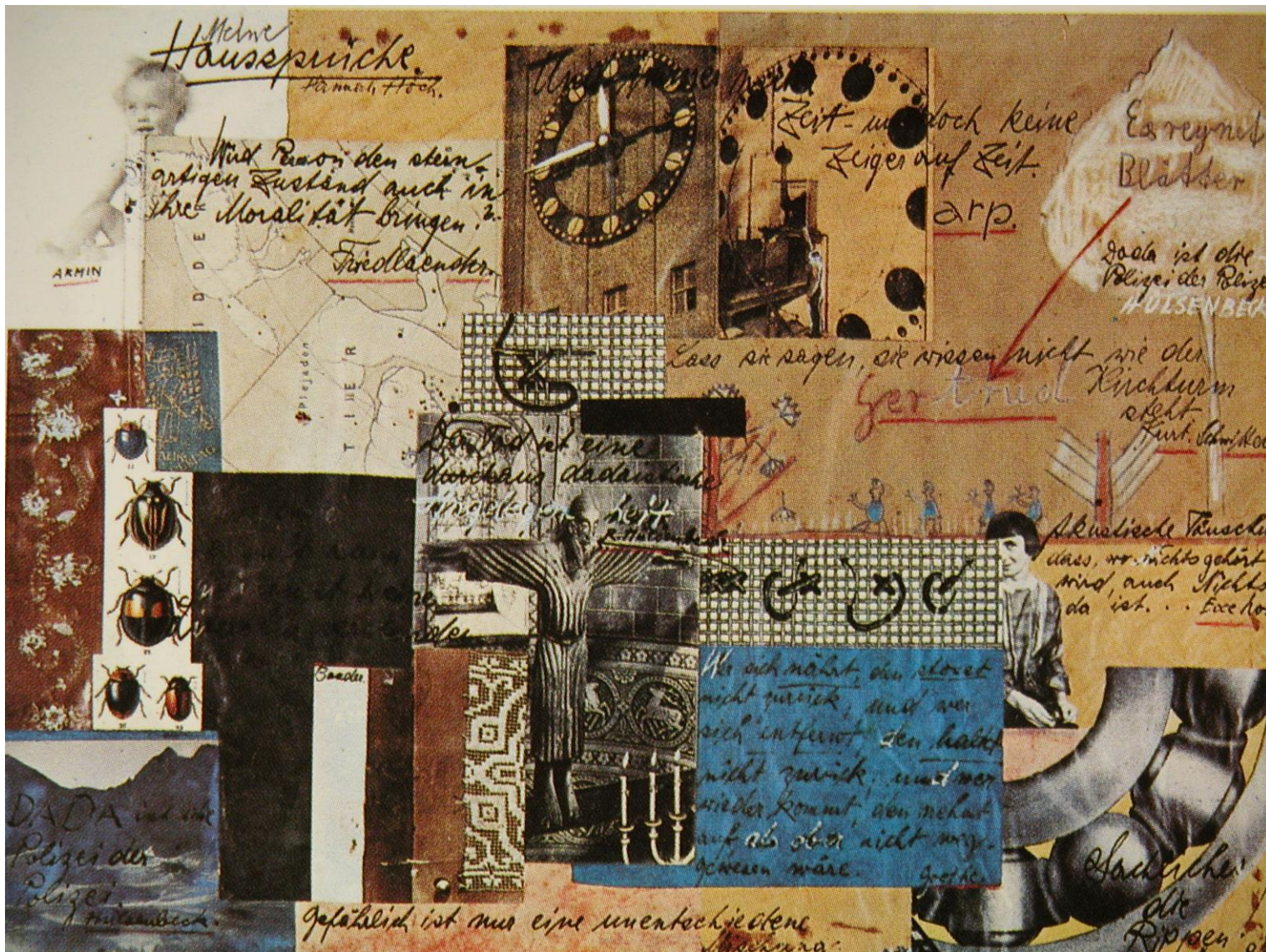
Raoul Hausmann,
Umělecký
kritik
1919-20

Raoul Hausmann
Dada
vítězné, 1920

Raoul Hausmann,
Mechanická
hlava (Duch naší
doby), 1920

Hannah Höchová, Mé domáci prúpovídky, 1922

Hannah Höchová,
Ze sbírek:
Z etnografického
muzea, 1930

Kurt Schwitters, Merz
Bild 183, 1921

Kurt Schwitters, Koláž, 1928

Kurt Schwitters,
Merzbild
Rosefett, 1918-
1919

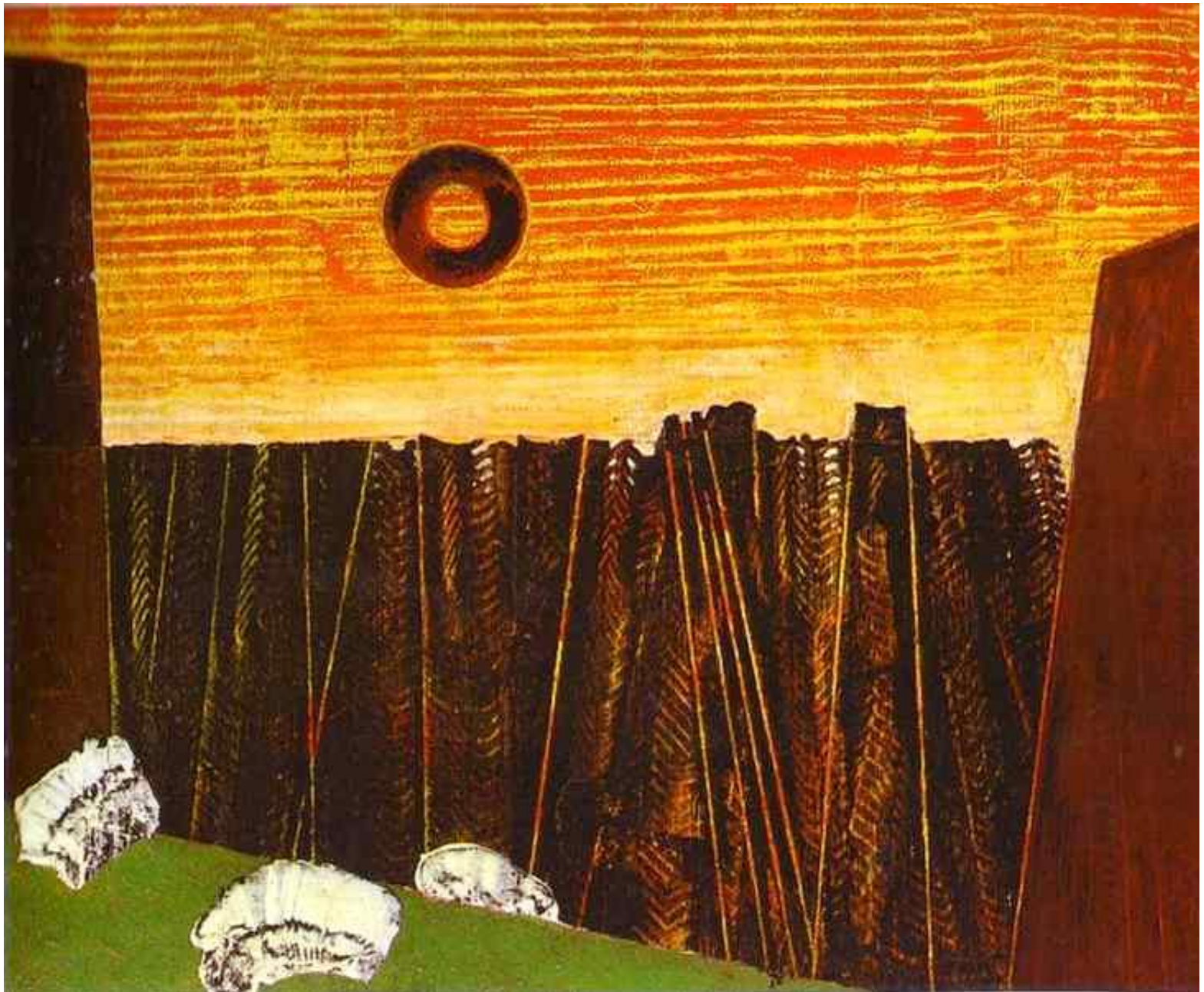
Max Ernst,
Plody dlouhé
zkušenosti,
1919

Max Ernst Setkání přátel 1922

Max Ernst Slon Celebes 1921

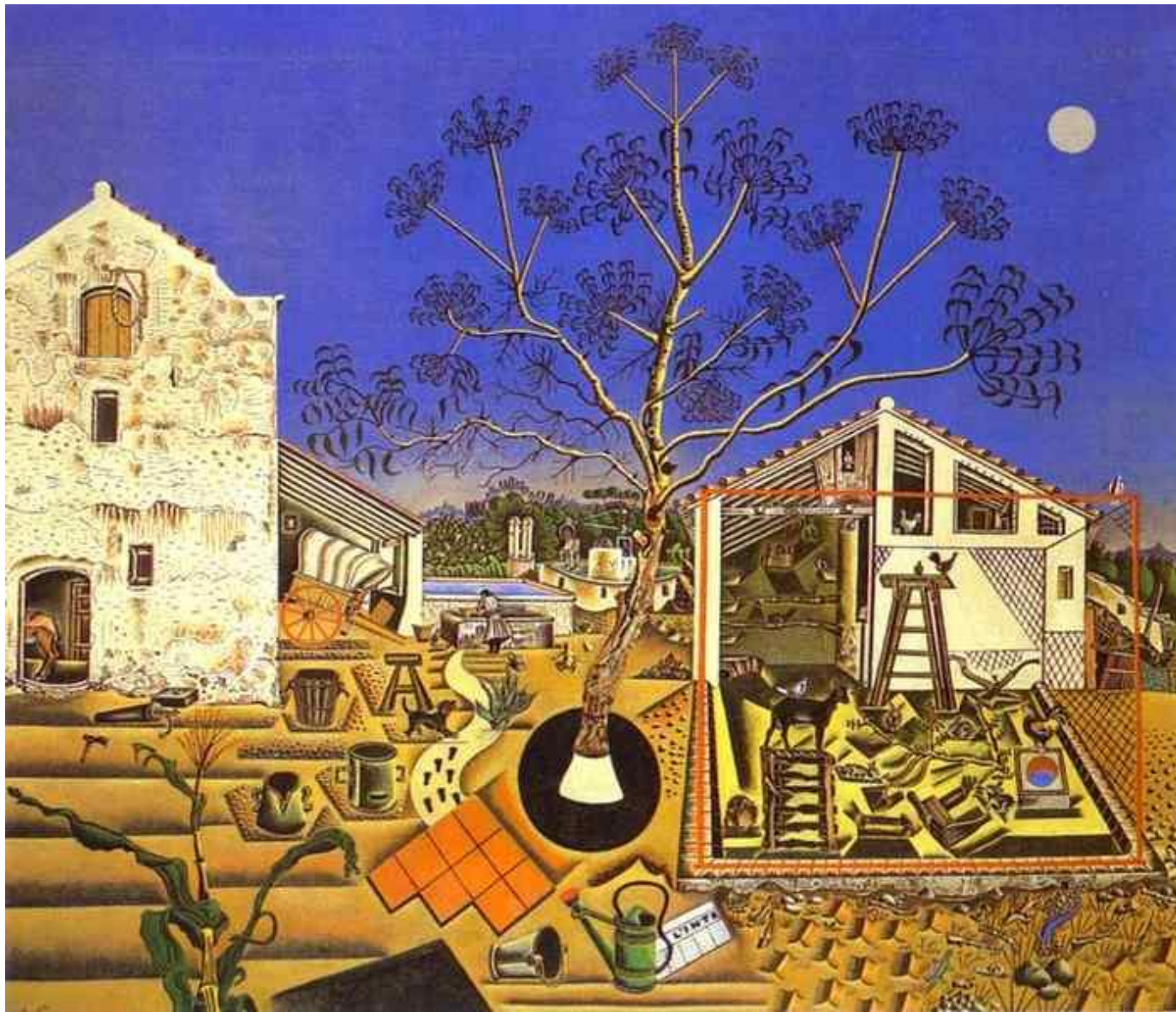
Max Ernst Les rybích kostí 1927

Giorgio de Chirico
Hektor a
Andromaché
1917

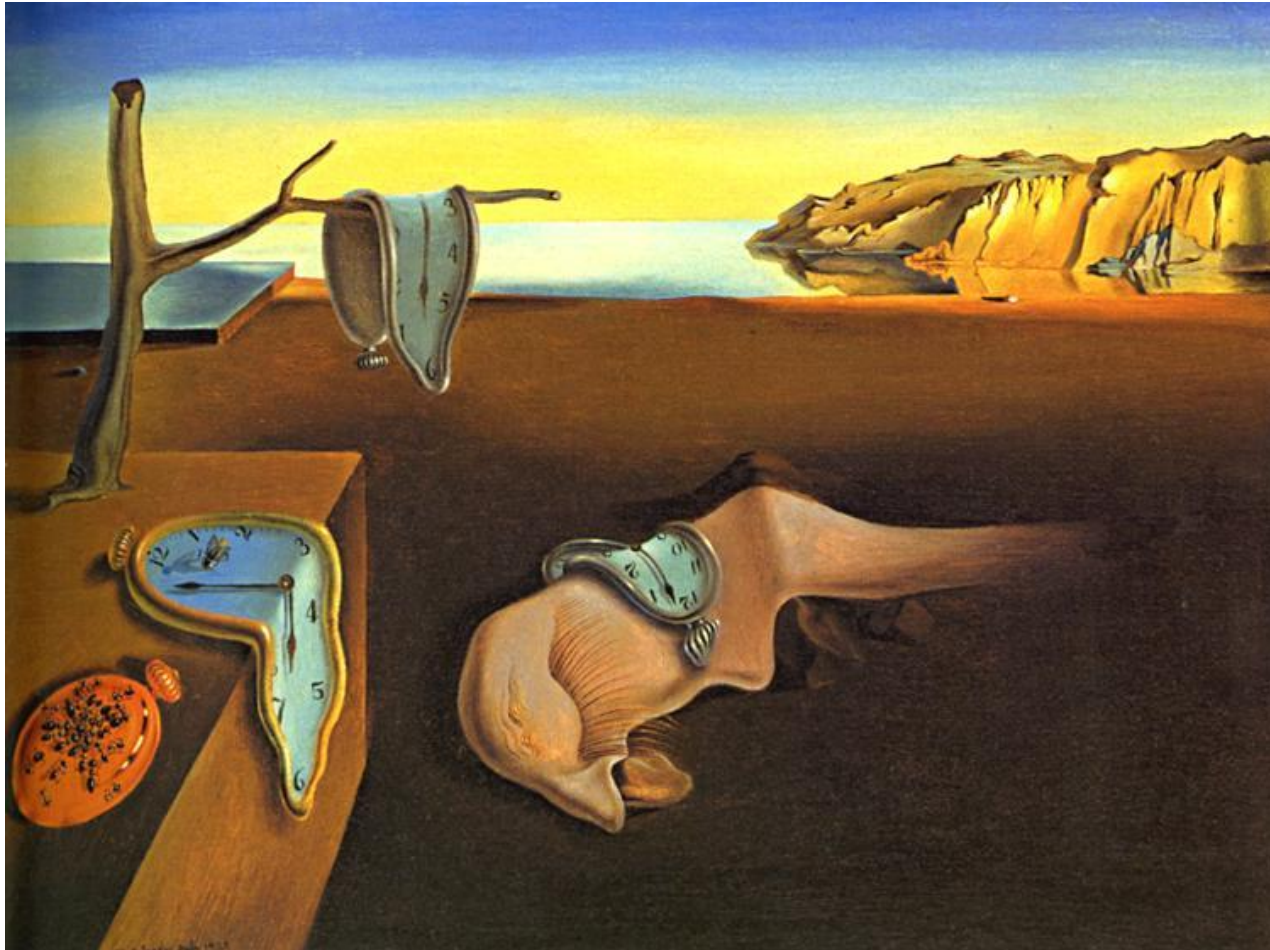
Carlo Carra
Začarovaný pokoj
1917

Joan Miró Farma 1921-1922

Salvador Dalí Velký masturbátor 1929

Salvador Dalí Perzistence paměti 1931

Salvador Dalí Měkká konstrukce s vařenými fazolemi: předtucha občanské války 1936

René Magritte
Tajný hráč 1927

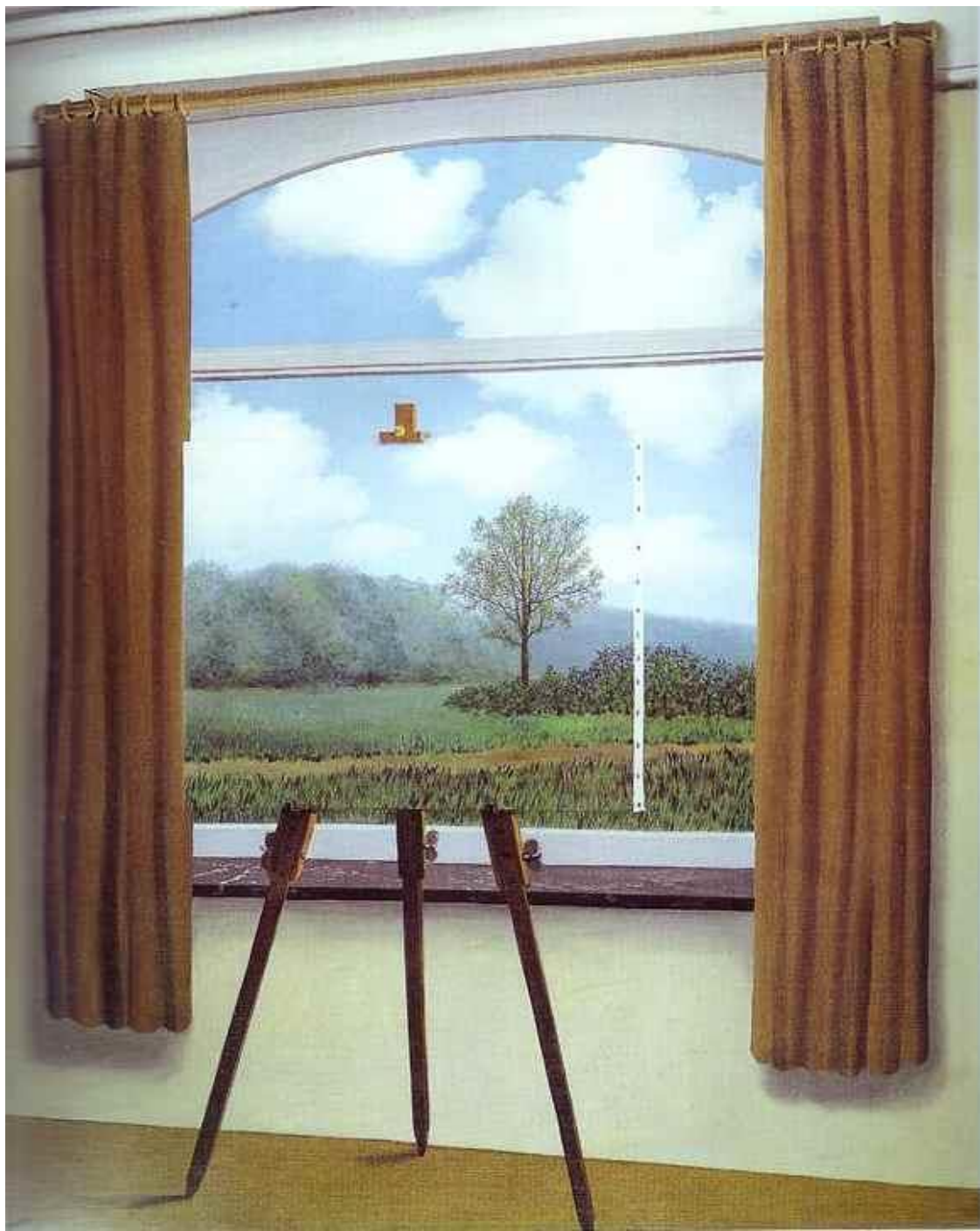
René Magritte Milenci 1928

René Magritte Lest obrazů 1927-1928

René Magritte Jasnozřivost 1930

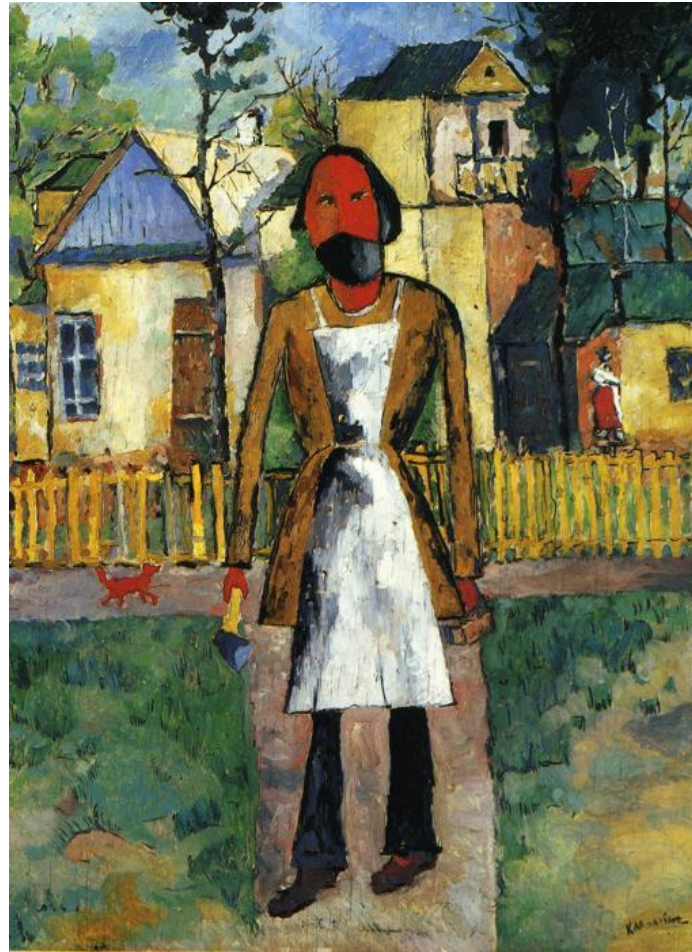
René
Magritte
Lidská
podmínka
1933

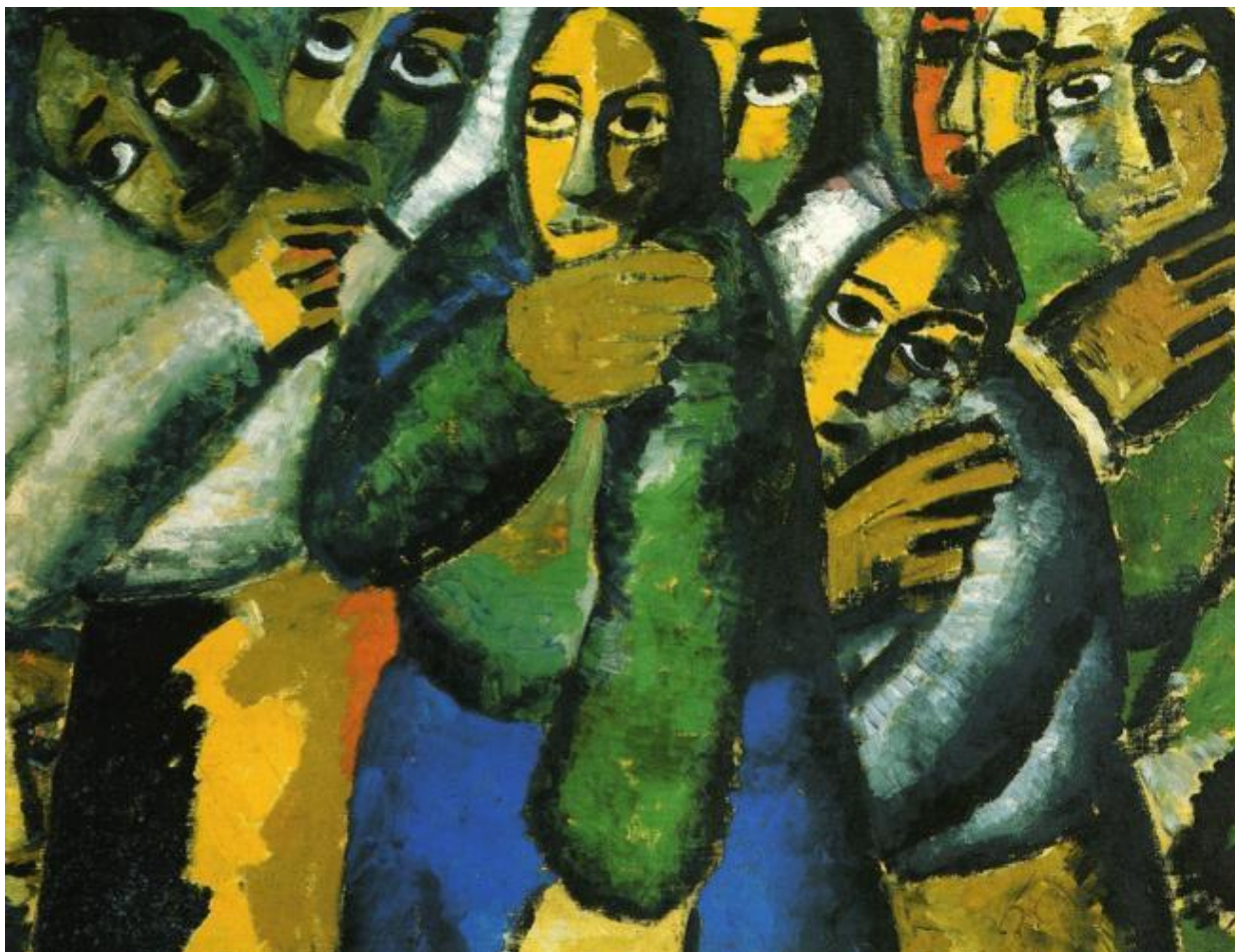
Kazimir Malevič
Krajina se žlutým domem 1906-1907

Kazimir Malevič Studie pro fresku.
Modlitba. Autoportrét 1907

Kazimir Malevič Tesař 1908-1909

Kazimir Malevič
Venkovanky v kostele 1911

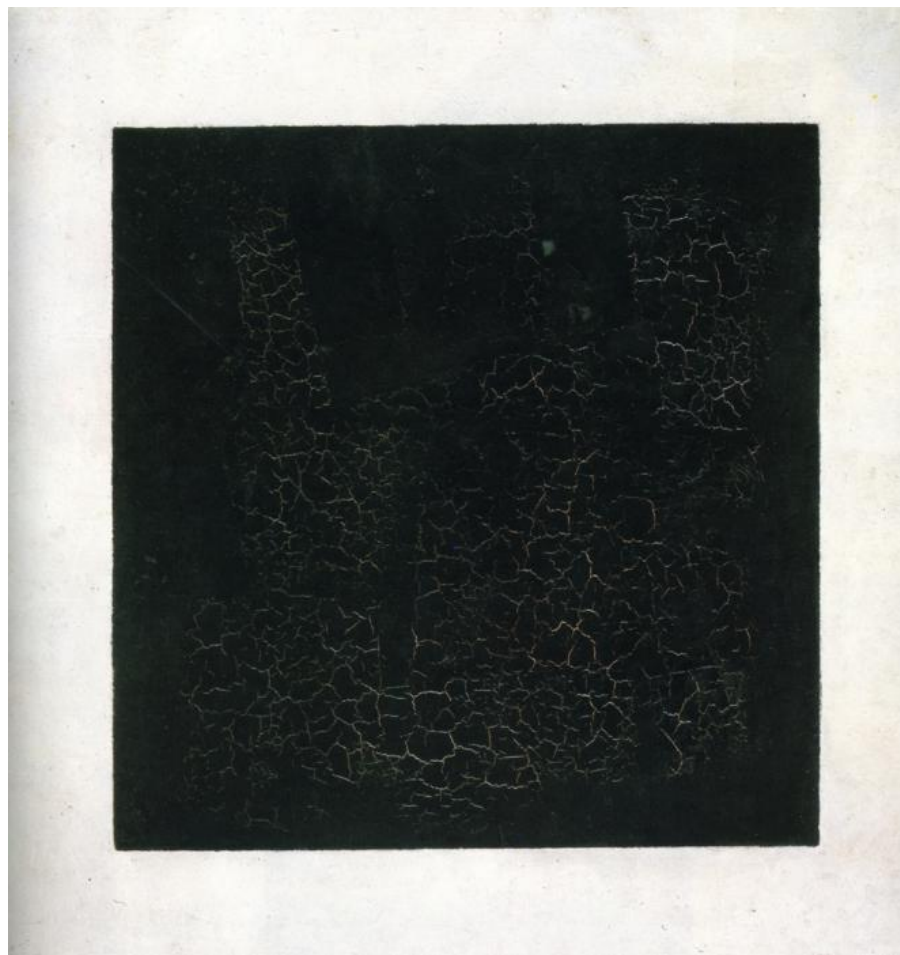
Kazimir Malevič Dřevorubec 1912-1913

Kazimir Malevič Portrét I.V. Kljuna 1913

Kazimir Malevič Kráva a housle 1913

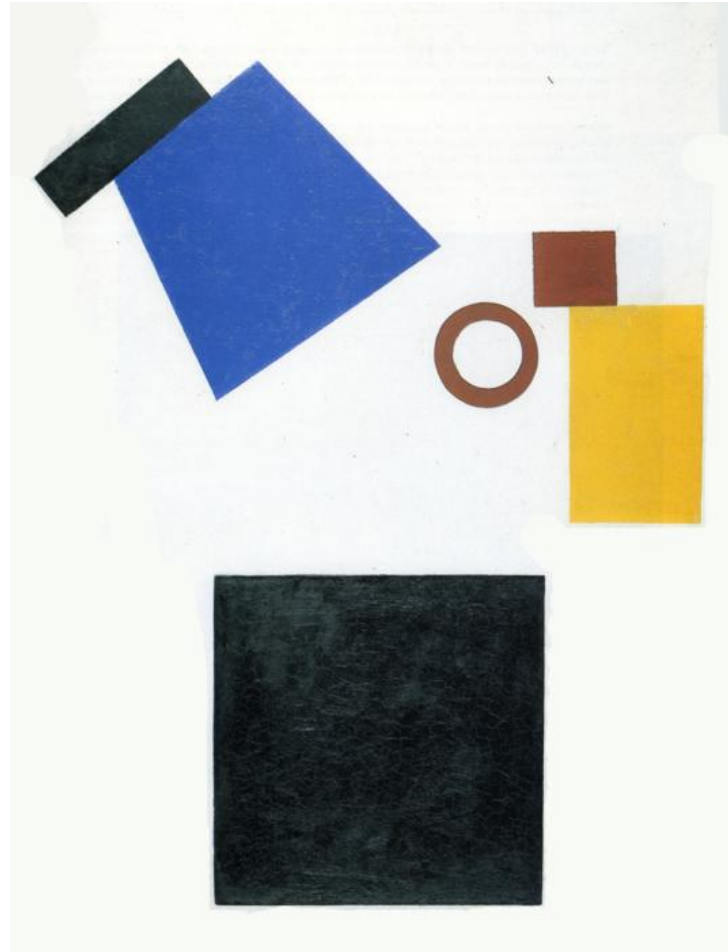
Kazimir Malevič Černý čtverec 1914-1915

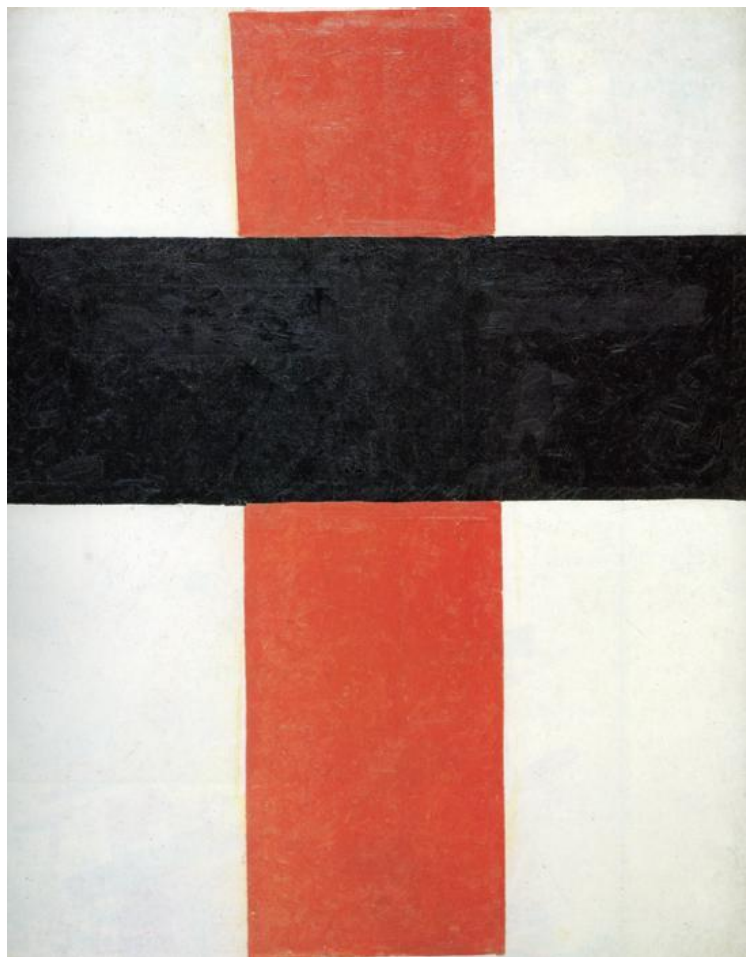
Kazimir Malevič Suprematismus 1915

Kazimir Malevič Suprematismus 1915

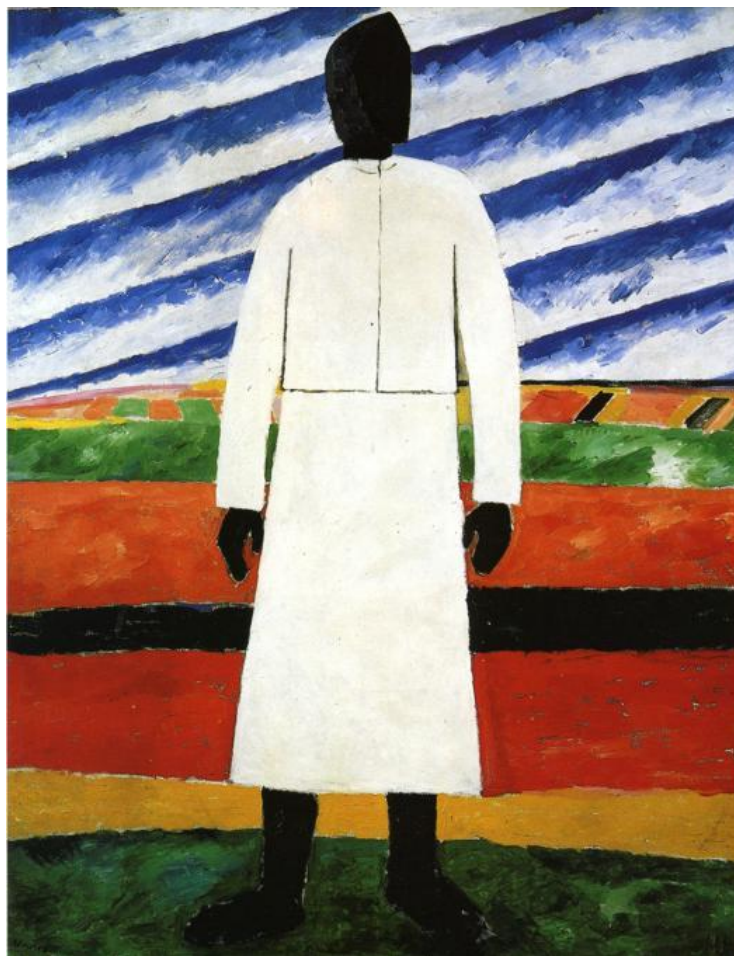
Kazimir Malevič Suprematismus Dvourozměrný
portrét 1915

Kazimir Malevič Suprematismus 1921 -
1927

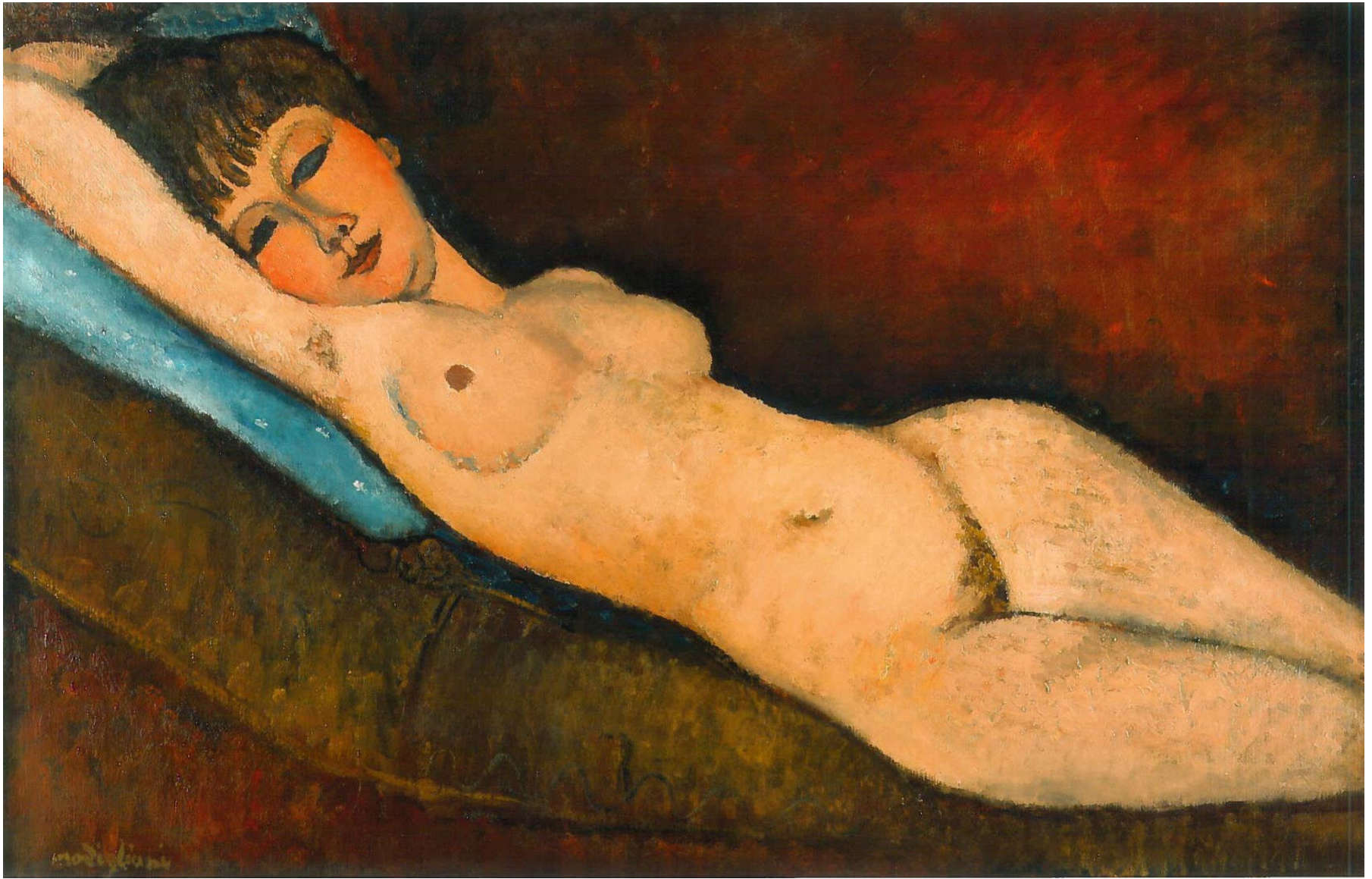
Kazimir Malevič Suprematismus 1921-
1927

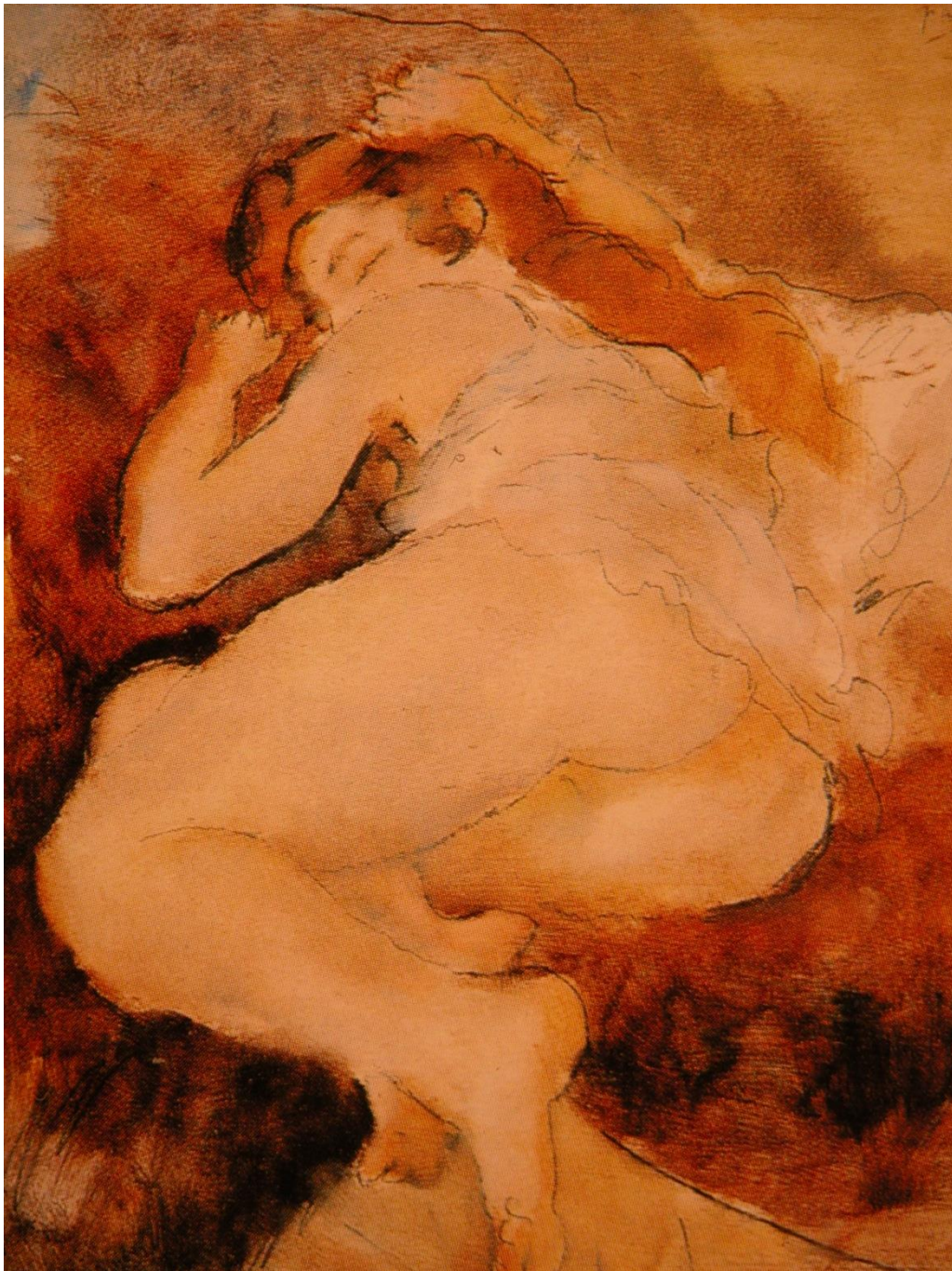
Kazimir Malevič Venkovanka konec 20. let

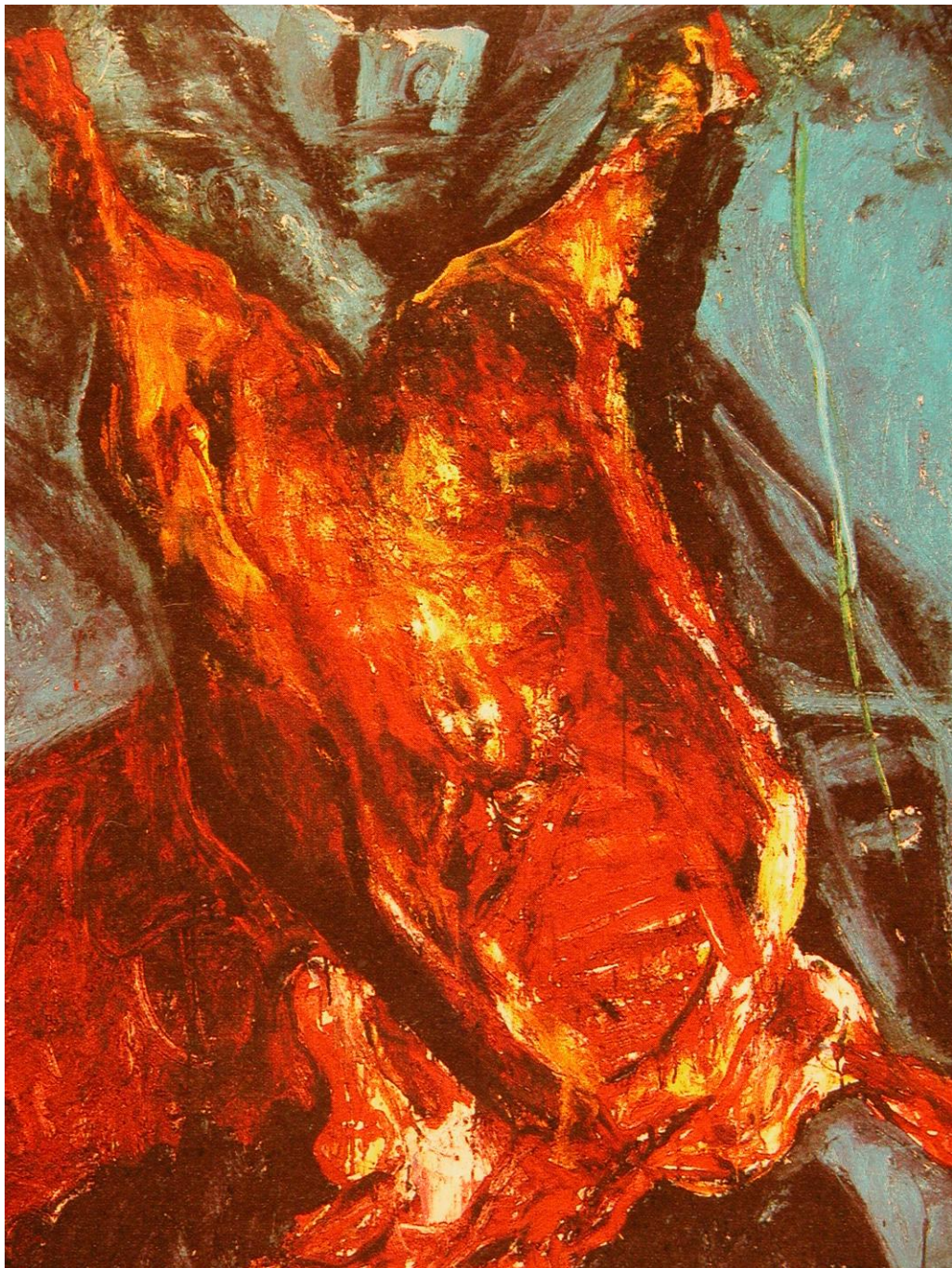
Kazimir Malevič Tři ženské figury 1928-
1932

Amedeo Modigliani, Akt na modrém polštáři, 1917

Jules Pascin, Ležící
akt, 1925

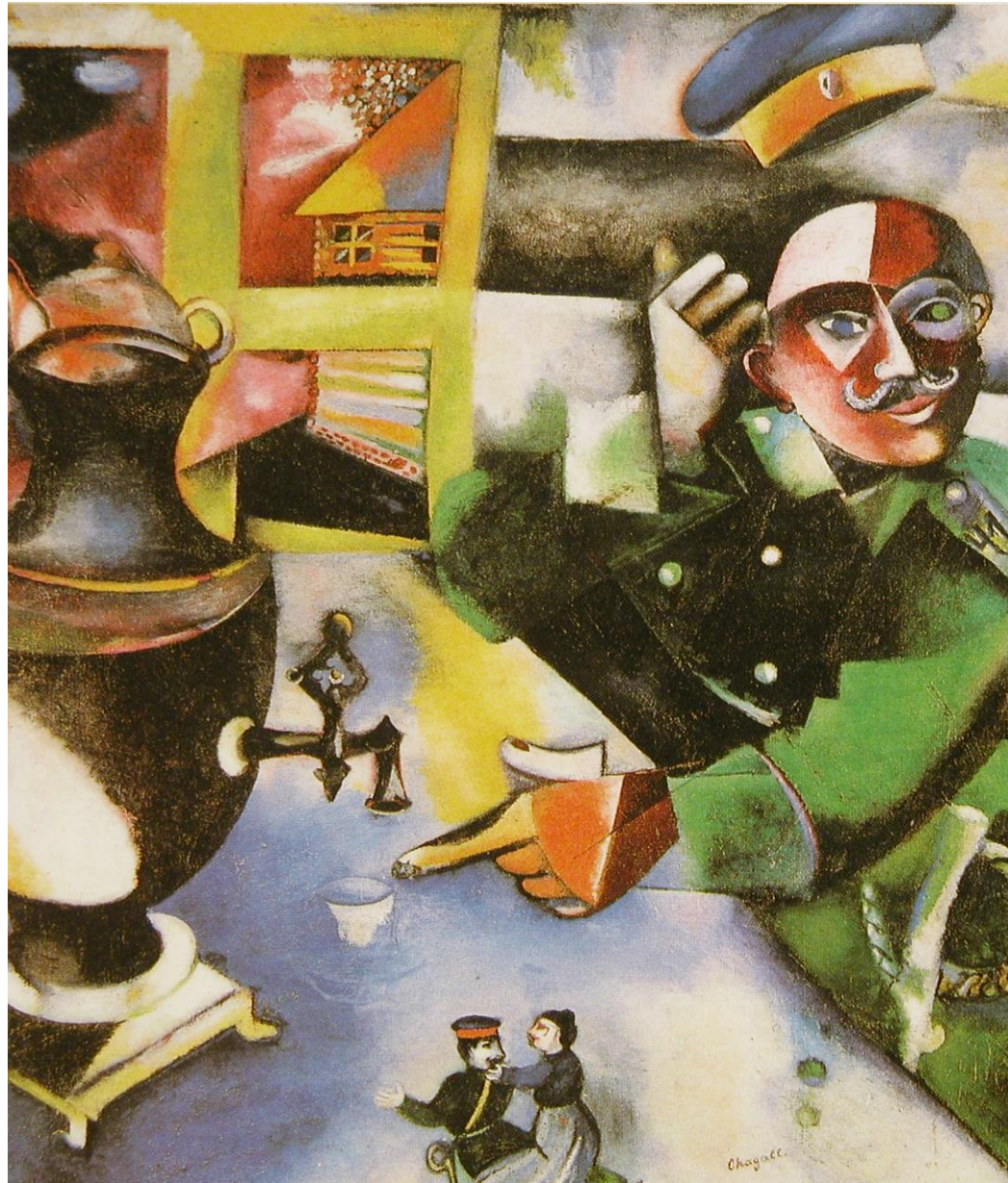

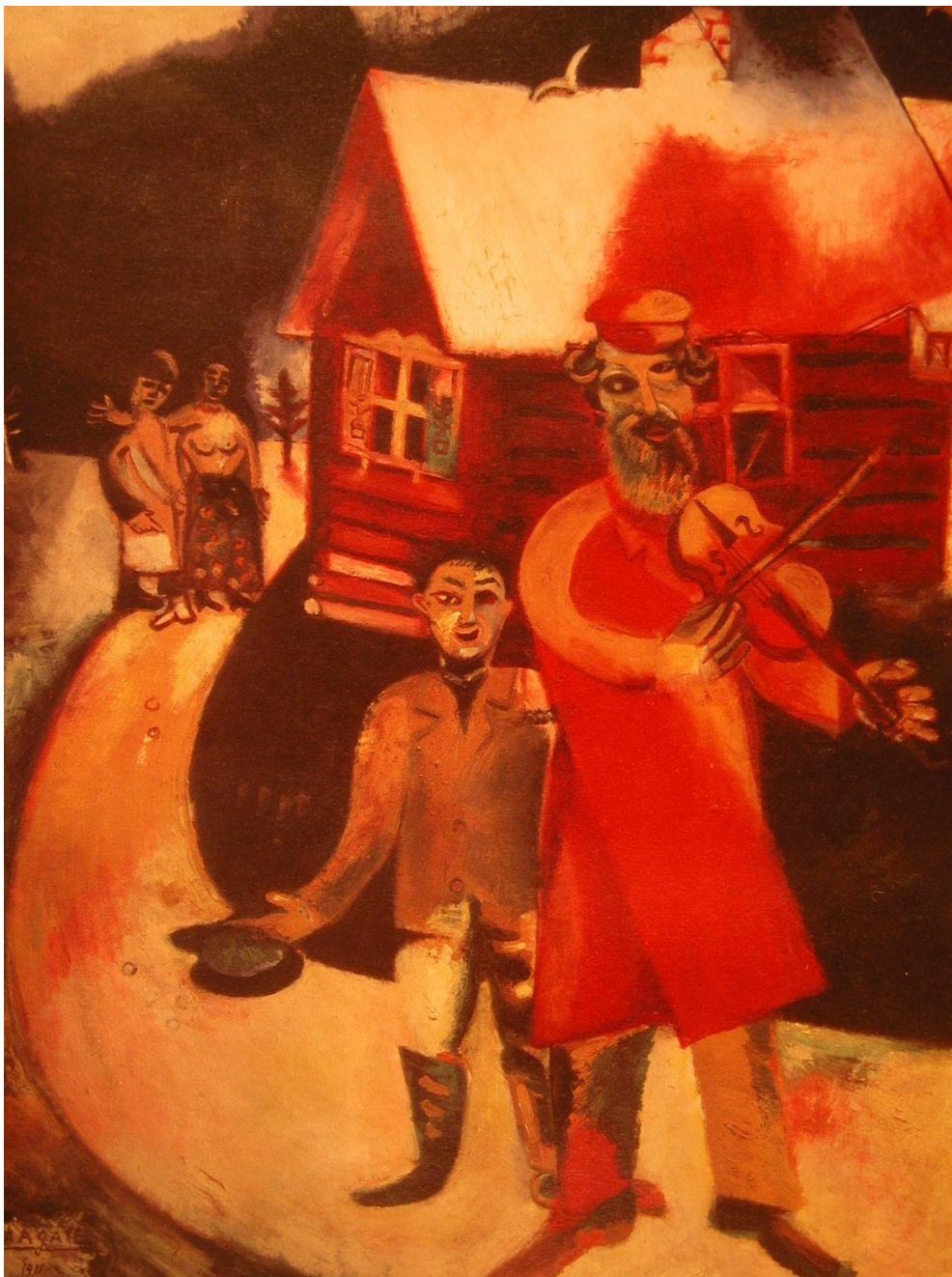
Chaim Soutine
Stažený vůl,
1924

Marc Chagall, Obchodník s dobytkem, 1912

Marc Chagall,
Voják pije, 1911-
1912

Marc Chagall
Šumař, 1911-1914

Marc Chagall, Narozeniny, 1915